

KELEIVIS

THE TRAVELER LITHUANIAN WEEKLY

KELEIVIS

Prenumerata:

Amerikoje ir užsieniuose
metams \$4.00
pusei metų \$2.00

KELEIVIS

636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

KELEIVIS

Lithuanian Weekly

Published in So. Boston, Mass.
Since February 9, 1905

Address:

KELEIVIS

636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

NO. 46

SOUTH BOSTON, MASS., LAPKRIČIO (NOVEMBER 15, 1961

56-tieji Metai

"Keleivio" Telefonas AN 8-3071

Second-class postage paid at Boston, Massachusetts

Atskiuro Numerio Kaina 10 Centų

Amerika ir Vakarų Valstybės Tariasi Kelti Savo Ūkį

Vakarų Valstybės Planuoja Pakelti Savo Ūkį 50%
Iki 1970 Metų; Europos Ūkis Auga Sparčiau Negu
Amerikos; Bendra 20-ies Vakarų Valstybių Ga-
myba Pasiiektų 1,300,000,000,000 Dolerių.

20 valstybių, kurios sudaro Ekonominio Bendradarbiavimo ir Ūkio Kėlimo Organizaciją, šią savaitę turės labai svarbią konferenciją ir joje žada aptarti ūkio pakėlimo klausimus. Planuojama pasistatyti sau tikslu pakelti visų prie tos organizacijos priklausančių valstybių ūkį iki 1970 metų 50%. Amerika viena, priėmusi tą planą ir jį įvykdžius, pakeltų savo ūkį tiek, kiek dabar visa Sovietų Sąjungos gamyba siekia.

Ūkio kėlimo klausimai bus aptariami šį ketvirtadienį ir penktadienį Paryžiuje, kur jau minėtos organizacijos nariai susirinks į konferenciją.

Jeigu Jungtinės Amerikos Valstybės susitartų su Vakarų Europos kraštais dėl bendro ūkio kėlimo, tada prasidėtų derybos ir planavimas pasimuotą tikslą pasiekti. Toks sutartinis ir bendradarbiavimo paretas ūkio kėlimas būtų tinkamas atsakymas komunistinei Rusijai, kuri ketina savo ūkį ir toliau plėsti pagreitintu būdu ir "pralenkti" Vakarų pasaulį. Iš to grąsinimo visai niekas neišeitų, jei Vakarų valstybės susitartų bendrai kelti savo ūkį ir tuo tikslu priimtų bendrą planą.

Ūkiskos veiklos pagyvinimas duotų daugiau galimybių remti ir ūkiskai atsilikusių kraštų ūkį, kad atsilikusiųose kraštuose ūkio kilimas pralenktų gyventojų prieauglio didėjimą.

Negrų Unijos Vadas Kritikuoja Vadus

Negrų unijos (nešikų) vadas A. Philip Randolph sako, kad A. D. F.-C. I. O. unijų vadai kovoje prieš rasinę diskriminaciją rodo "moralinį paralyžių, pesimizmą, defetizmą ir cinizmą." Jie nekovoja prieš rasinę religiją taip, kaip turėtų kovoti, o todėl rasinės diskriminacijos vėžys ir eda organizuotos darbininkijos dvasią.

Amerikos darbininkų unijos visada pasisako prieš rasinę diskriminaciją, bet unijistas Randolph mano, kad pasisakymas vienas be gerų darbų mažai ko tėra vertas. Prieš rasinę diskriminaciją reikia vesti neatlaidžią kovą, o to kaip tik ir nesimato. Unijose yra skyrių, kur rasinė diskriminacija yra praktikuojama ir unijų centrui nesugeba to dalyko pašalinti.

Kongo Karas Po J. Tautų Nosimi

Kongo respublikoje pilietinis karas vyksta toliau. Centralinės vyriausybės kariuomenė vėl įsiveržė į Katangos provinciją ir skelbia, kad jai pavyko 1500 Katangos karių atskirti nuo susiėkimo su Katangos sostine. Iš pačios Katangos žinių apie karą dar nėra.

Tuo tarpu Jung. Tautose saugumo taryba vėl svarsto, ką daryti su Kongo painiava. Kai kurios Afrikos valstybės nori, kad JT kariuomenė Kongo pradėtų vėl karą prieš Katangą ir tuo būdu kraštą durtu suvienytą. Vakarų valstybės tam yra priešingos. JT kariuomenė buvo siūciama į Kongo ne karui, bet taikai palaikyti. Tai kaip suderinti taikos palaikymą su kariuomine?

Pereitą savaitę centralinės vyriausybės kariuomenė buvo išmesta iš Katangos ir fronte pralaimėjo kariai su ruošė Luluaburge pogromą baltiesiems gyventojams, o baltųjų moteris išprievartavo. Dėl tų įvykių buvo kilęs triukšmas net JT "sfėrose", bet per kelias dienas reikalas buvo ir užmirštas.

SIULO RUSAMS PRADĖT DERYBAS IS NAUJO

Amerika ir Anglija pasiūlė Maskvai šio mėnesio gale vėl pradėti derybas dėl utarto ir kontroliuojamo, atsakymo nuo atominių ginklų bandymų uždraudimo. Rusai į tą pasiūlymą dar nieko neatsakė. Jie siūlė seniau visiškai nusiginkluoti ir tą siūlydami paruošė visa seriją atominių sprogdinių.

LANKO GANOS VALSTYBĖ

Anglijos karalienė Elzbieta nuvyko į Ganos respubliką Afrikoje aplankyti tą buvusią anglų koloniją, kuri dabar yra nepriklausoma, bet lieka Tautų Bendruomenės narys.

Amerika Svarsto Muitų Politiką

Amerika iki 1962 m. birželio galo turi peržiūrėti savo muitų politiką. Vyriausybė jau dabar pradeda tą klausimą svarstyti. Nemažai biznių Amerikoje yra dabar linkę apsitverti aukšta muitų siena ir tuo būdu lengviau konkuruoti su užsieniais vidaus rinkoje. Bet taip mano tik dalis biznių. Tie verslininkai, kurie eksportuoja prekes, yra kitokios nuomonės. Jie mano, kad muitai neturėtų būti per daug aukšti, nes tokie atsitiktinai ir kiti kraštai apsitvers mutais nuo Amerikos prekių. Todėl nuomonių priešingumas tuo klausimu yra gana didelis ir vyriausybė turės gerai apsvarstyti visų nuomonę ir patiekti kongresui pasiūlymą.

Yra čia žmonių, kurie mano, kad Amerika turėtų pridėti prie Europoje vis labiau augančios muitų unijos ir tuo būdu sudaryti Atlanto Bendruomenės ūkio vienybę, bet toji mintis neturi dar daug šalininkų.

'Minute Men' Vadas Pakliuvo Už Grotų

Paskutiniu laiku Amerikoje atsiranda vis daugiau visokių organizacijų, kurios "stoja į kovą" prieš komunistų krašto viduje. Viena tokia organizacija pasivadina "Minute Men partizanais" gyresis turinti net 25 tūkstančius narių. Bet politika tų "partizanų" veiklos dar ir nepastebėjo. Vienas tos organizacijos vadai, tipas vardu Don Alderman ir Troy Houghton, buvo suimtas San Diego, Calif., policijos už nesiregistravimą policijoje kaip kriminalistas moterų užpuolinėtojas. Tos organizacijos nacionalinis vadai Robert Depugh sako, kad dvivardis Alderman-Doughton jį apgavęs... Kalifornijos skyrius tos organizacijos po vado arešto išsisklaidė.

RAKETA SU BEZDŽIONE SSPROGO AUKSTUMUOJ

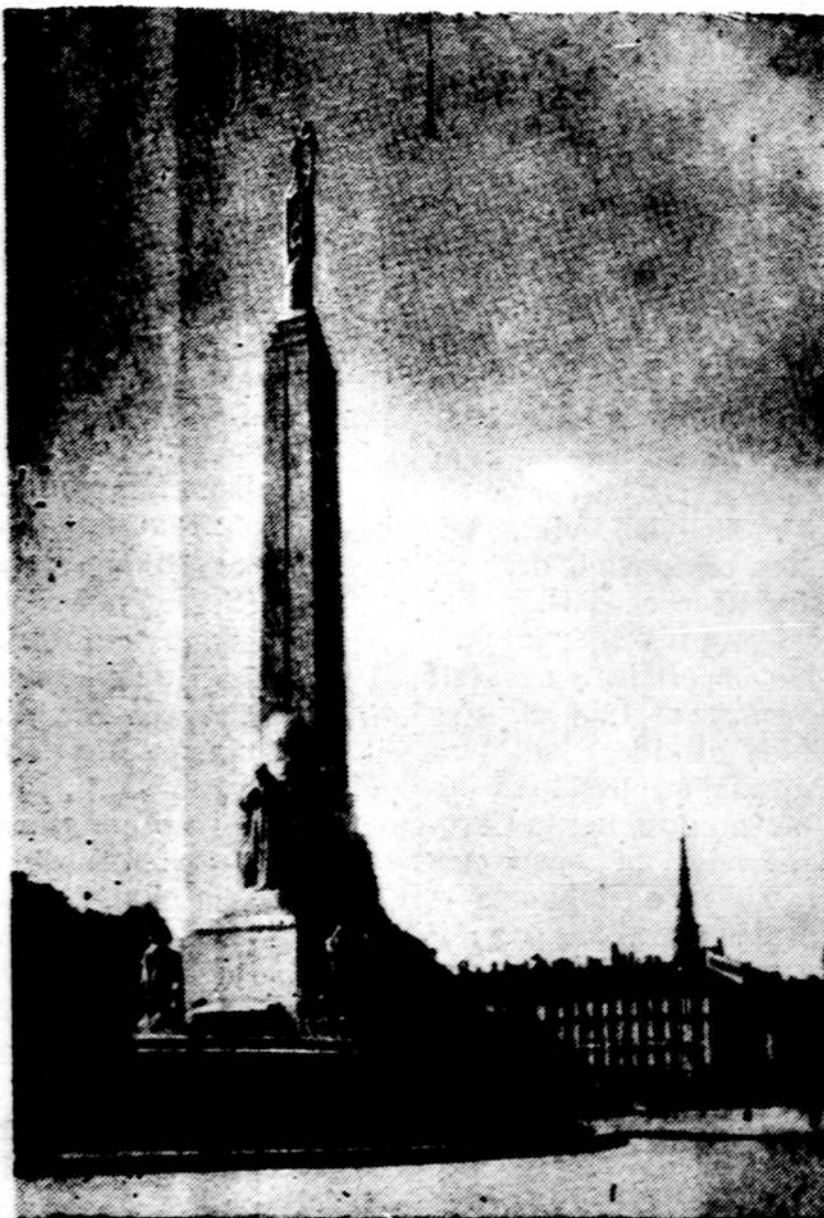
Pereitą savaitę viena didelė Atlas raketa su gyvu keliauninku — maža beždžionė išsprogo ore, beždžionė žuvo ir bandymas nuėjo niekais.

Šitas nepasisekimas kiek suvėlins Amerikos astronautų kelionę į erdvę ir aplink žemę, kas buvo numatyta artai dar šiais metais.

Dabar ruošiamasi leisti dar šiais metais raketą su kita beždžione aplink žemę ir jei kelionė gerai pasiseks, tada bus ruošiamas astronautų žygis į erdvę.

Amerikos erdvės tyrinėjimo programa yra pagreitinama, bet saugumas pirmoje vietoje kaip buvo, taip ir lieka. Amerikos astronautai, pasirodę bet kuriuo momentu kilti į aukštybes, nekanti laukia valandos.

LAISVĖS PAMINKLAS LATVIJOS SOSTINĖJE

Jis puošė nepriklausomos Latvijos sostinę Rygą. Šį šeštadienį, lapkričio 18 d. laisvajame pasaulyje išblaskyti latviai minėdami savo gimtinės nepriklausomybės paskelbimo 43-įjį metų sukaktį. Latvija, kaip ir Lietuva, tebėra rusų pavergta, bet jos žmonės nenustoja vilties būti laisvi. Nuosirdžiai linkime jiems greičiau sulaukti dienos, kada jie galės tvarkyti savo gyvenimą taip, kaip jie patys nori, o ne kaip okupantas rusas įsako.

Vokiečiai Mokės 73 Lenkėm Atlyginimą

Vakarinės Vokietijos vyriausybė per Tarptautinį Raudonąjį Kryžių sutiko sumokėti atlyginimą 73 lenkėms moterims, kurias naciai karo metu naudojo kaip jūrų kauliukų visokiems bandymams ligoninėse. Paprastai gydytojai nau-

JO NEAIŠKI ATEITIS

Dabar taip keikiamas Sovietijoje V. Molotovas buvo Vienoj, kur jis atstovavo Maskvą tarptautinėje atominių komitetoj. Lapkričio 10 d. jis buvo išvežtas į Maskvą, kur Chruščiovas jam parodys savo "humanizaciją" ir dar kai ką. Iš partijos jis jau išmestas, iš tarnybos taip pat, gal amžiaus gale akmenis grauš, ar kitaip naudosis komunistų malonumais.

HOXHA SIAUSIASI

Albanijos diktatorius generolas Hoxha vėl pakartojo savo kaltinimus, kad N. Chruščiovas yra "revizionistas" ir antmarksistas. Jis sakė, kad Nikita labai suktomis priemonėmis dąsigavo į valdžios viršūnę.

Hoxha žino, kaip panaudojamos suktos priemonės.

Indijos Vadas Nehru Smerkia Rusų Kolonializmą

Indijos Vadas Nehru Amerikoje Suranda Žodžių Rusų Bolševikų Kolonializmui Pasmerkti; Jis Smerkia ir Rusų Atominį Bandymų Atnaujinimą; Bet Indijos Demokratija Nori Būti Viduryje...

Molotovas Grįžo į Chruščiovo Nasrus

Sovietų "opozicionierius" V. Molotov, buvęs ministrų pirmininkas ir užsienio reikalų ministeris, o taipgi viens iš senbolševikų, kuris visą laiką dirbo su Stalinu ir Stalino politiką vykdė, iš Vienos grįžo į Maskvą, nors ten ji komunistų suvažiavimas niekino ir net nutarė išmesti iš partijos.

Iš partijos Molotovas jau yra pašalintas tos kuopos, kurios nariu jis buvo, bet jis kaip ir Malenkovas su Kaganovičiu turi dar teisę prašyti, kad partijos kontrolės komisija jų bylą peržiūrėtų.

Kadangi Molotovas buvo užsienyje, tai jis galėjo nerijti namo, bet jis nenorėjo pasilikti politiniu emigrantu ir grįžo "aiškintis" su Chruščiovu. Mirties bausmė jam vargu gresia, nes Nikita rečiau bežudo savo priešininkus, negu tą darė Stalinas, bet manoma, kad Molotovą ne pyragai Maskvoj laukia.

Maisto Perviršius Užsieniams Remti

Amerikos vyriausybė mano daugiau maisto gabenti užsienius, kur tai pasirodytų praktiška. Teikiant užsienio kraštams pagalbą, dalis jos bus duodama maistu iš didelių maisto atsargų šalyje, bet, žiūrona, tik ten, kur tas reikalingas.

Maisto pertekliai yra ne mažas galvosūkis vyriausybei, nes ir šiais metais derlius buvo geras ir pertekliai dėl teks krauti į sandėlius ir laikyti nežinia kiek laiko.

JT GEN. SEKRETORIUS

U Thant, Burmos atstovas JT organizacijos išrinktas JT generaliniu sekretoriu į vietą Afrikoje žuvusio Dag Hammarskjöld'o.

Amerikoje lankosi Indijos vadas Nehru ir čia pasikalbėjimuose su mūsų diplomatais ir su spaudos atstovais Indijos vadas užėmė labai aiškia poziciją tiek dėl rusų kolonializmo, tiek ir dėl rusų atnaujinimo atominių ginklų bandymų.

Dėl rusų kolonializmo rytinėje Europoje Nehru sako, kad tai nėra senoviškas kolonializmas, bet užkorimas kraštams tam tikros grupės ar partijos šeiminkavimu su svetimos (rusų) valstybės pagalba, kas yra "dar blogiau" kaip kolonializmas.

Indijos vadas vadina rusų elgimąsi Vengrijoje "brutaliu" ir jį smerkia, kaip to "šlykštesnio" už kolonializmą pasireiškimą.

Indijos vadas nedviprasmiškai pasmerkė rusų atominių ginklų bandymų atnaujinimą, bet jis pakartojo savo seniau reikštą pažiūrą, kad atominių ginklų bandymai yra kenksmingi ir Amerika geriau darytų, jei nesekytų rusų pavyzdžiu.

Indija yra neutrali Rytų-Vakarų šaltajame kare, bet iš kai kurių jos vadų pasisakymų Amerikoje susidarė išpuolis, kad Indija dažniau smerka Vakarų ir mėgsta rusų visokias niekšybes nuvilti arba apie jas tik švelniai tepasiskai. Iš Indijos vado pasisakymų Amerikoje aišku yra vienas dalykas — Indija tarp dviejų pasaulio galingų grupių stengiasi išlaikyti kiek galima neutralę poziciją ir todėl "balansuoja" savo pasisakymus tarp Rytų ir Vakarų ir stengiasi visiems įtikti.

Alžyro Taika Dar Gal Toli Ateityje

Taika Alžirijoje pradėjus atstuntus metus nuo arabų nacionalistų maisto pradžios neatrodo labai arti, nors Prancūzijos prezidentas de Gaulle pereitą savaitę užtikrino Korsikos ir pietinės Prancūzijos gyventojus, kad jau einama prie taikos, derybos su maištininkų vadais prasidėsiančios bet kuria diena.

Maištininkų vadovybė iš Tuniso skelbia, kad taikos derybų tol negali būti, kol areštuoti maištininkai prancūzų kalėjimuose tęsia bado streiką, o tą streiką jie pradėjo lapkričio 2 d.

Teroras Alžirijoje padidėjo, tik dabar terorą vykdo ne tik arabų nacionalistai, bet ir prancūzų slaptoji armijos organizacija, kuri žada ginklų priešintis Alžirijos atskyrimui nuo Prancūzijos.

Atominiai bandymai

Sovietų mokslininkai, rodos, jau baigė visą seriją atominių bandymų ir Maskvos vyriausybė grąsininėiai skelbė, kad ji ir toliau darys atominių ginklų bandymus, jei Vakarų valstybės atnaujins atominių ginklų bandymus atmosferoje, nes esą Sovietų Sąjunga ir taip mažiau bombų tėra išsprogdusi negu Amerika, Anglija ir Prancūzija. Iš mažesnio skaičiaus išsprogdintų bombų Chruščiovas savinasi "moralinę teisę" dar daugiau atominių ir branduolinių bombų sprogdinti.

Kaip tikrenybėje yra su ta Nikitos "moraline teise" nuodėti orą ne tik rusams, bet ir viso pasaulio žmonėms?

Iki šiol, pagal rusų apskaičiavimus, Amerika yra išsprogdusi 157 atominius pabūklus, Anglija—22 ir Prancūzija—4. Tuo tarpu rusai sakosi išsprogdinę tik 86 bombas. Todėl, jie ir sakosi turį "moralinę teisę" dar daugiau kenksmingų žmonių sveikatai bombų sprogdinti.

Apskaičiavimą galima ir kitaip daryti. Prezidentas J. F. Kennedy pereiną savaitę sakė, kad iki šiolie Ameriką ir Angliją bendrai yra išsprogdinusios apie 125 megatonas atominių ginklų, Prancūzija mažiau vienos megatonos ir Sovietų Sąjunga 170 megatonų! Vadinasi, Sovietų Sąjunga jau dabar yra veik pusantrą karto daugiau užnuodijusi orą, negu visos trys Vakarų valstybės kartu paėmus. Mat, ir atominės bombos nėra visos lygios ir nėra visos lygiai nuodingos. Rusai tuo žvilgsniu pralenkė visą pasaulį ir užnuodijo orą daug daugiau negu Vakarų valstybės. Tai kur čia yra ta rusų "moralinė teisė" dar labiau nuodėti orą? Ir iš viso kam kaiti "moralę" ten, kur jai visai ne vieta?

1958 metais Amerika, Anglija ir Sovietų Sąjunga sutarė nebedaryti daugiau atominių ginklų bandymų ir pradėjo derybas dėl viso ir galutinio tokių ginklų bandymų uždraudimo su tarptautine inspekcija. Derybos ėjo, o rusai derybas panaudojo tam, kad pasirodžius naujiems atominių ir branduolinių ginklų bandymams ir, kai pasirodė, derybas nutraukė ir pradėjo bombas sprogdinti. Vadinasi, "buržujų" apgavo ir parodė savo moralinį veidą, kuriam tinkamiausia vieta būtų kelnėse.

Atominiai bandymai, daromi rusų ar Vakarų valstybių palieka atmosferoje ilgą laikui nuodingų radiacijos (spinduliavimo) medžiagų, kurios yra labai kenksmingos žmonių sveikatai. Kai kurios tų medžiagų yra pavojingos tik porą savaičių po atominės ar vandenilio bombos sprogdimo, o kitos užteršia orą ilgiems metams ir gali pakenkti dar negimusioms žmonių kartoms. Mokslininkas Linus C. Pauling, kurį bolševikai dažnai mėgsta cituoti, kreipėsi į Sovietijos diktatorių Chruščiovą, protestuodamas prieš rusų žadamą išsprogdinti 50 megatonų bombą. Jo protestas nieko negelbėjo, rusai išsprogdino net galingesnę kaip 50 megatonų bombą ir dar giriasi turį "moralinę teisę" sprogdinti ir daugiau. Profesorius L. C. Pauling įspėjo rusų valdovą, kad jo sprogdinama 50 megatonų bomba tiek užters orą, jog "būsimose kartose keliolika dešimtų tūkstančių vaikų pasaulyje gims su dideliais fiziniiais ar protiniais trūkumais, nors šiaip jau jie gimtų visi normalūs, jei bombos bandymas nebūtų daromas." Nežiūrint šitokio įspėjimo iš žinomo mokslininko, Chruščiovas leido sprogdinti galingą bombą ir paskui net "juokavo," kad mokslininkai padarė klaidą ir išsprogdinę žymiai galingesnę bombą, negu 50-ties megatonų! Mokslininkas Pauling savo telegramoje Chruščiovui dar sakė: "Dėl viso pasaulio žmonių meilės aš maldauju Sovietų Sąjungą sustabdyti bombų bandymus ir vietoj to padvigubinti pastangas už taiką ir nusiginklavimą." "Dėl viso pasaulio žmonių meilės" Chruščiovas tik pasijuokė iš Paulingo ir viso pasaulio taikos šalininkų maldavimų!

O kas toliau? Rusai, kai Ženevoje veik per tris metus derėjosi dėl atominių ginklų bandymų uždraudimo, patylosius ruošėsi naujiems bandymams. Prezidentas Kennedy pereiną savaitę sakė: Sovietų Sąjunga paruošė atominius bandymus kai mes sėdėjome prie stalo ir derėjome su jais. Jei jie apgavo mus vieną kartą, tai yra mūsų pačių kaltė; jei jie apgaus mus antrą kartą, tai bus mūsų kaltė.

Kas gi nori būti apgaunamas pakartotinai. Tokių žmonių nėra, todėl be aiškios sutarties su kontrole Amerika ir jokus susitarimus su rusais dėl atominių ginklų bandymų sustabdymo nesileis. Jei bus sutarta, pasirašyta, kontrolė numatyta, tada bus kitas reikalas. Bet susitarimui reikia dviejų ir ar rusai "taikos koegzistentai" su tuo sutiks, tą tik jie nežino.

Žmogžudys ar didvyris

Lygiai prieš pusantrų metų po visą pasaulį pasklido žinia, kad vienas Pietinės Afrikos Unijos fermeris ir miolinierius, pavarde Davyd Pratto (anglų kilmės), laike parodos iškilmių, priešė prie Pietų Afrikos Unijos ministerio pirmininko

Verwoerds, paleido į jį 4 pistoleto šūvius, sunkiai jį sužeisdamas. Pasikėsintojas D. Pratto buvo tuojau pat policijos suimtas ir nugabentas į kalėjimą. Po šio įvykio daugelis vakarų pasaulio demokratinių vyriausybių su didžiausiu susijaudini-

MAN DABAR VISVIEN, BET...

Ar aš dabar galiu mauzoliejuje šalia Lenino, ar žemėje, atsikelti vistiek negaliu. Bet jei atsikeltiau, oi cypų Chruščiovas ir visi jo nykštukai Nikitukai...

Kodėl jie prisipažino

Jau 1956 metais Chruščiovas komunistų suvažiavime atidengė paslaptį, kodėl komunistų vadai, Lenino bendradarbiai, užgrūdinti revoliucionieriai ir kitaip dar vadinami žmonės, 1936-1938 metų laikotarpyje, kada Stalinas darė savo didįjį apsisvalymą, viešai teismuose prisipažino darę visokių nedorus darbus, būvę vokiškų fašistų ir kitų užsienio imperialistų agentai!

Chruščiovas 1956 m. savo kalboje aiškino, kad visa prisipažinimų paslaptis buvo jo kankinimas. Bet ta Chruščiovo nuomonė buvo paslėpta nuo rusų publikos, o ir užsienyje mažai kas į tą reikalą kreipė dėmesio.

Dabar, rusų komunistų partijos 22-ame suvažiavime Chruščiovas jau viešai, nebesislepdamas nuo rusų, vėl papasakojo, kad prisipažinimų paslaptis buvo kankinimai ir baimė naujų kankinimų! Tik tai tas ir nieko kito.

Savo laiku komunistų vadų, "Lenino bendradarbių" ir "užgrūdintų revoliucionierių" vieši prisipažinimai prie keisčiausių ir niekšiš-

mu siuntė ministeriui pirm. Verwoerds užuojautos telegramas.

Ne vienas mes dar gerai atsimename, kaip 1944 m. liepos mėn. 20 d. vienas vokiečių karininkas — pulkininkas Staufenberg — bandė nužudyti savo vyriausybės vadą Hitlerį. Nepavykus atstatui, pulk. Staufenberg ir dar visa eilė kitų karininkų Hitlerio įsakymu buvo sušaudyti. Daugelis Vokietijai draugiškų valstybių irgi siuntė Adolfui telegramas.

Kada Hitlerio viešpatavimo ir saulaviavimo laikai pasibaigė, Hitleris ir dalis jo klišos gavo galą, pulk. Staufenberg ir kt. to atstatato dalyviai, ne tik pačios vokiečių tautos, bet ir viso demokratinio vakarų pasaulio valstybių buvo minimi ir pagerbti kaip laisvės kovotojai. Jeigu būtų pavykęs atstatas prieš Hitlerį, ne tik Vokietijos miestai ir tiltai nebūtų sugriauti, bet ir milijonai žmonių gyvybių būtų išgelbėta.

Istorija kartojasi. David Pratto, kuris vedė kovą, kad būtų panaikintas rasinis skirtumas, kad būtų suteikta to krašto žmonėms - negrams lygios teisės ir garantuota laisvė, negavo jokių užuojautos telegramų ir jokios pagalbos iš laisvojo pasaulio demokratinų valstybių, jis tapo užmirštas ir už kitų laisvę žuvo — š. m. spalio 2 d. buvo rastas nervų ligoninės patalpose negyvas, lyg nusižudęs. Gi tas pats

kiausių prasikaltimų buvo didelė mįslė. Eilė rašytojų bandė tą mįslę aiškinti labai gudriais samprotavimais. Atsiminkime tik Koeštlerio "Nulis ir begalybė," arba ir kitų rašytojų puikius ir net savotiškai romantiškus spėjimus! Ko tik nebuvo prasimanyta, kad Maskvos teismų "atidengimus" išaiškintų. Vienas belgų rašytojas išaiškino, kad teisiai komunistai, kaip Piatakovas, Bucharinas, Zinovjevas ir kiti prisipažino todėl, kad jie būvę įtikinti, jog toks jų savęs apspaudimas yra partijos interesuose ir jie, kaip duša ir kunu atsidavę partijai žmonės, emė ant savęs našta pasirodyti visam pasauliui niekšais, nes to reikalavo partijos gerovė!

Kai kurie aiškino, kad prisipažinimai buvo išgauti pažadais palikti ramybėje artimosios gimines (vaikus, žmonas, tėvus...) ir už tuos pažadus kaltinamieji vertė ant savęs srutų kibirus.

Viena teorija aiškino, kad kaltinamieji buvo "uždopini-

min. pirm. Verwoerds, kuris ant savo sąžinės nešioja tūkstančius nekaltų gyvybių, kuris milijonus spalvuotų žmonių laiko vergais, kur žmonės pusbadžiai turi gventi ir sunkiausiai dirbti arba koncentracijos stovyklose mirti, nėra vadinamas žmogžudžiu, jam buvo siunčiamos užuojautos telegramos ir jis iki šios dienos sėdi karo poste, dar vizitus pas demokratinę vakarų valstybių ministerius ir net prezidentus.

Kokia baisi gyvenimo ironija, kokia veidmaininga ir slykšti demokratinio žodžio sąvokos panaudojimo priemonė, — politinė diplomacija!

Ir kas gi daugiausia yra kaltas, ar tas, kuris yra veidmainys, visiškai be sąžinės ir gėdos, ar tas, kuris, tai žinodamas, jį toleruoja ir net į savo namus ir net už bendro stalo kviečia? Toleravimas yra lygus pritarimui, bendradarbiavimas yra lygus išdavimui, tiksliau sakant, demokratinų principų po kojom pamynimui.

Jeigu demokratinės vakarų valstybės būtų statę sau uždavinį gerbti ir paremti ne galinguosius, bet teisinguosius, tai ne tik toks Verwoerds, bet nei Hitleris nei Stalinas ir nei šių dienų Chruščiovas iki tokio viešpatavimo laipsnio niekad nebūtu priėję, jie būtų iš pat pradžių subyreję.

Dr. A. Zaruskas

ti" kokiais tai rusų mokslininkų išrastais vaistais ir, netekę valios, telėme kalbėti, kad jiems policija taruymo metu iėpė kalbėti.

Dabar paslaptis paaiškėjo ir be jokių pagrazinimų teisybė yra ta, kad visi prisipažinimai buvo išgauti žiauriais kankinimais ir kaltinamieji teisme iudijo prieš save bijodami naujų kankinimų.

"Mušk, mušk ir dar mušk"

Stalinas manė, kad kiekvienas kaltinamasis prisipažins ir turi prisipažinti, jei jį ilgai mušti, todėl jis įsakdavo savo budeliams išgauti prisipažinimus ir į jokus diskusijas daugiau nesileido. Jei kas žiauriai kankinamas neprisipažindavo, toks mirdavo be viešo teismo, budelių užkankintas komunistiniuose kalejimuose. Tokių žmonių buvo labai daug, Stalinas juos arba nenorėjo viešai teisti, arba jo budelai negalėjo iš jų išgauti prisipažinimų. Todėl jie dingo be žinios.

Kai dabar komunistai kalba apie Stalino laikų baisumus, jie užsimena tik tai apie Stalino budelių žiaurumą prieš komunistus. Kad buvo žudomi ir kankinami ir nekomunistai, tas jiems mažai terūpi ir nukankintų nekomunistų likimu niekas nesirūpina ir net viešai Rusijoje niekas apie tuos žmones nė neužsimena. Jie žuvo "revoliucijos labui" ir nei Chruščiovas, nei kas kitas jų aukų nemini ir, žinoma, nemano jų "reabilituoti," kas daroma su nužudytais ir prieš mirtį išniekintais komunistais. Viena iš pirmųjų "parodomųjų" bylų Rusijoje buvo sufabrikuota prieš socialdemokratų ir prieš inžinierius — jie buvo kaltinami kenkė gamybai ir iš visos eilės jų buvo išgauti "prisipažinimai." Apie jų gero vardo atstatymą komunistai net neužsimena.

Chruščiovas ant Stalino ir ant jo artimųjų bendradarbių verčia visokius prasižengimus, bet ir jis su Stalino žmogžudystėmis susiė tik tai tuos Stalino bendradarbius, kurie jam politiniai yra nepatinkami, arba kuriuos jis skaito sau neįtikimais. Tie Stalino budeliai, kurie tarnauja Chruščiovui, yra geri ir jis kartu su jais Stalino aukas "reabilituoja," o "kalti" yra tie, kurie yra opozicijoje. Juk ir pats Chruščiovas buvo Stalino budelis ir Stalino pavestas skerdė komunistus ir Maskvoje ir Ukrainoje! Dabar tas skerdikas ant Stalino verčia daug ką, bet savo vaidmens tose skerdynėse, žinoma, neprisimena.

Prisimenant Stalino laikų žiaurumus ir komunistų aukas, komunistai dar kartą parodo savo ypatingą moralę. Komunistams tik tai komunistas yra pilnateisis žmogus, o visi kiti yra žmonės be teisių ir su jais galima elgtis kaip patinkama.

Visas triukšmas dėl Stalino laikų žiaurumų ir saulės keliamas tik todėl, kad Stalinas žudė komunistus. Jo nužudytieji ar kankintieji nekomunistai nėra verti net paminėjimo!

O tų Stalino aukų nekomunistų buvo milijonai! Žuvo milijonai valstiečių laike priverstinės kolektyvizacijos ir milijonai laike didžiojo bado Ukrainoje. Žuvo ir galybė politinių priešininkų.

—ed.

Kas savaitę

Po rinkimų

Pereiną savaitę antradienį daugelyje vietų visam krašte buvo renkami savivaldybių organai, New Jersey valstijos gubernatorius, Texas valstijos vienas kongresmonas ir t. t.

Paprastai po tokių rinkimų partijos rodo į savo laimėjimus ir kukliai nutyli savo pralaimėjimus. Taip ir dabar atsitiko.

New Yorko didmiesty laimėjo demokratas Wagner, kurs turėjo grumtis net su savo partijos "mašina." Texas valstijos laimėjo liberališkas demokratas meksikiečių kilmės, kas patinka visiem pažangesniems žmonėms krašte. New Jersey valstijos, kur republikonai iš anksto rengėsi savo pergalę triukšmingai švėsti, laimėjo demokratų kandidatas ir sugadino republikonų pergalės šventę.

Bet Louisville, Ky., didmiestyje išslavė demokratų iš to miesto savivaldybės po 28 metų demokratų valdymą. Taip po visą kraštą abi partijos gali rodyti į savo laimėjimus ir palikti kitiems kalbėti apie savo pralaimėjimus.

New Yorke ir New Jersey, kaip ir Texase rinkimų kovoj aktingai dalyvavo buvęs prezidentas gen. D. D. Eisenhower. Rezultatai ne kažin kokie ir gal "Aikiui" praeis noras "bačkinis spyčius" sakyti.

Destalinizacija

Sovietų Sąjungoje 22-as komunistų partijos suvažiavimas "galutiniai" nuvainikavo Staliną ir dabar po visą plačią Sovietiją eina valymasis—Stalino vardas trinamas visur, kur tik jis buvo užrašytas. Miestai, miesteliai, kanalai, gatvės, rajonai, fabrikai kratosi Stalino vardo, kaip pavietrės ir naujo boso batlaiziai sugalvoja naujus vardus miestams, gatvėms, aikštėms, rajonams, kanalams ir t. t.

Išmetus Stalino lavoną, perkrikštijus visus Stalino gradus, Stalinsk'us, Stalino ir kitokius trefnus vardus, kas gi paliks? Nagi, paliks stalinizmo dvasia—saulė, rusifikacija visų mažumų, valstiečių engimas, stalininiai vogimai svetimų žemių, vienpartinė diktatūra, vienpartinė spauda ir beteisė piliečių padėtis.

Apie chruščiovinę Sovietiją galima pasakyti, ką Krylovo valstietis sakė apie odą pakeitusią gyvatę: "Nors tu ir naują odą jau turi, tačiau širdis tavoji — vis biauuri."

Keista byla

Vokietijoje vienas pilietis iškėlė bylą šalies konstituciniame teisme prieš demokratų partijos vadą Mende, kuris prieš rinkimus sakė, kad jis neis į koaliciją su krikščionimis demokratais, jeigu Adenaueris vadovaus vyriausybei, o dabar, po rinkimų, demokratai įėjo į vyriausybę ir Adenaueris yra vyriausybės priešakyje! Vadinasi, demokratų partija ir jos vadas apgavo piliečius, žadėjo vieną dalyką ir daro visai ką kitą. Pi-

lietis ir skundžiasi dėl to, nes esą partijos negali balsuoti meluoti—jeigu ką žada, tai turi pažado laikytis.

Filietis, kuris iškėlė bylą politikieriams dėl jų pažadų sulaužymo, yra dentistas dr. Manfred Freise. Jei jis laimėtų iškeltą bylą, jis gal pasidarytų žmonijos geradaris.

O jei kas Amerikoje imtų skusti politikierius už nesilaikymą priešrinkiminių pažadų, tai galima įsivaizdinti koks sumišimas kiltų pažadus barstantių įstatymų leidėjų eilėse!

Yra smarkių vyrų

Prezidentas Kennedy šiomis dienomis turėjo svečių — laikraščių leidėjų grupę buvo pakviesta pasinformuoti pas prezidentą ir ta proga vienas iš svečių pasakė, ką jis mano apie dabartinę administraciją. Texaso valstijos Dallas News dienraščio leidėjas E. M. Dealey sakė, kad žmonės į Kennedy administraciją žiūri kaip į "silpnas sesutes," kad kraštui reikia "vyro ant žirgo" (diktatoriaus ar stipraus vyro), kad daugelis žmonių Texase ir kitur mano, kad "jūs važinėjatės Carolinos triračiu." Žodžiu, prezidentas išgirdo šurkštelius žodžiais pasakytą kritiką, kuri yra ir užgaunanti ir neteisinga.

Prezidentas į šitokią kritiką atsiliepė šitaip:

Skirtumas tarp tamsos, pone Dealey, ir manęs yra tas, kad aš buvau išrinktas šios šalies prezidentu, o tamsta ne; aš esu atsakingas už 180 milijonų amerikiečių gyvybes, o tamsta tokios atsakomybės neturi.

Pasikalbėjimas tuo ir baigėsi. Smarkus vyras iš Texaso savo nuomonės gal nepakeitė, bet visi bešališki žmonės sutiks, kad prezidentas atominame amžiuje negali vadovautis kantrybės netekusio piliečio nuotaukomis tiek prie Berlyno, tiek ir kitur, kur Amerikos interesai susiduria su Sovietų Sąjungos interesais. Karo ar taikos klausimas 1961 m. yra visai kitoks, negu 1948 m. arba 1953 metais, kada buvo baigtas supuvusiomis paliaubomis Korėjos karas.

Pleperiai plepa

Komunistų "Laisvėje" rašė Naura, rašė Zavis, rašė ir kitokie peckeliai apie P. Rimšos "Artoją," kaip jis puošia Bostono dailės muziejų. Rašė ir paskui apsižiūrėjo, kad muziejuje to P. Rimšos veikalo nėra, jis jau daug metų paslėptas paliepė ir jei tie rašėvas būtų skaitę "Keleivį," jie tą būtų seniai žinoję.

Tie patys rašėvas ir dr. Petrikas rašo nemažai ir apie "raketierius," kurie esą rinkę pinigų "Artojui" nu-pirkti, bet Petriui Rimšai nė cento nedavė. Rašo, "raketieriuojasi" be vardų pavardžių, be tikslių informacijų ir nuduoda labai susirūpinusius žmones mirusio skulptoriaus interesais.

Rašo tai rašo, bet plunksnos peckeliai užmiršo, kad pirma negu rašyti reikia pasinformuoti. Tik tai tiek!

J. D.

KAS NIEKŲ NEVEIKIA,
TŲ NIEKAS NEPEIKIA.

Amerikos Lietuvių Gyvenimas

KAS SKAITO RASO,
TAS DUONOS NEPRASO.

LDD suvažiavimas

Lapkričio 4-5 dienomis So. Bostone buvo Lietuvių Darbininkų Dr. jos suvažiavimas, į kurį atvyko 32 atstovai. Be to, suvažiavimą sekė nemažas svečių būrys.

Suvažiavimą pradėjo trumpu žodžiu Centro komiteto pirm. P. Brazaitis, kuris ir vadovavo, kol mandatų komisija (M. Michelsonienė, B. Spūdienė ir C. Janeliūnienė) patikrino atstovų mandatus. Tada buvo išrinkta pirmininkė B. Spūdienė, jos padėjėjas M. Michelsonienė ir V. Jackūnas. Sekretoriavo J. Sonda.

Suvažiavimą žodžiu sveikino LSS Literatūros Fondo K. Bielinis, adv. St. Briedis LSS Centro Komiteto ir LDD 7 kp., St. Michelsonas LSS 60 kp. ir Keleivio vardu, K. Bukaveckas, J. Buivydas ir kt.

Raštais sveikino prof. St. Kairys, Kanados LSS, LDD 36 kuopa, P. Mankus, J. V. Stilsonas, A. Buivydienė, V. Kalvelis ir kt. Ne vienas jų savo sveikinimus "susitupino" amerikoniškais "žaliukais".

Apie Centro Komiteto veiklą ir "Darbo" žurnalą pranešė Centro Komiteto sekretorius Jackus Sonda. Iš jo pranešimo pažymėtina, kad kitų metų balandžio 2 d. sukaks 30 metų, kai įvyko draugijos steigiamasis susirinkimas, kuriame dalyvavo 109 atstovai; kad draugija kurį laiką turėjo 35 skyrius su 1,000 narių; kad ji 1947 m. pradėjo leisti "Darbo" žurnalą.

Šiandien draugijos veikla yra daug kuklesnė, bet ir dabar jos įnašas į JAV lietuvių gyvenimą yra reikšmingas.

Ji siejosi Lietuvos likimu, aukoja jos laisvinimo darbus, Centro Komitetas 1960 m. buvo aktingai įsijungęs į pastangas išskirti Sovietų kolonializmo klausimą Jungt. Tautose, parasydamas kelias dešimtis laisvų įvairioms Jungt. Tautų atstovybėms.

Daug rūpesčių Centro Komitetas turėjo dėl "Darbo" žurnalo. Jo vyr. redaktorius St. Kairio sveikatai suirius, jo įpėdinis nukrypo nuo nustatytos linijos, ir teko su juo persiskirti. Kadangi kito redaktoriaus dėl įvairių priežasčių nebuvo galima surasti, tai ir žurnalas laikinai nebeisėina.

Centro Komiteto kasos apyskaitą davė Vincas Anesta, o Revizijos Komisijos pranešimą padarė Napoleonas Jonuška.

Pranešimus išklaušę, suvažiavimo dalyviai gyvai įsijungė į jų svarstymą. Kalbėjo N. Jonuška, J. Buivydas, M. Strazdienė, Pr. Šveikauskas, K. Bukaveckas, St. Michelsonas, J. Andriukaitis, J. Taurininkas, Pr. Ramanauskas, Br. Spūdienė, J. Bimšas, P. Brazaitis ir kt.

Visų mintys daugiausia sukosi apie "Darbo" žurnalą. Ypač J. Buivydas, St. Michelsonas ir Pr. Šveikauskas pabrėžė savo žurnalo būtinumą, bet jis turi nenukrypti nuo draugijos jau greit 30 metų puoselėjamo kelio,

nariai: Margareta Michelsonienė, Marija Strazdienė, Jonas Andriukaitis, Pranas Ramanauskas, Jonas Buivydas ir Steponas Briedis (paskutiniai du iš Brooklyn).

Kandidatai: Pranas Šveikauskas, Andrius Vadelis, Bronė Spūdienė ir Kazys Bukaveckas.

Sekmadienį, lapkričio 5 d. po pietų, pirmą kartą Br. Spūdienė uždarė suvažiavimą. Suvažiavimas buvo labai gyvas, daug narių atstovų kalbėjo, kas jiems ant širdies gulėjo, buvo ir kritikos, bet visus jungė vienas noras, kad draugijos veikla ne silpnėtų, bet stiprėtų.

Šeštadienio vakare LDD 21 kuopa suvažiavimo delegatams pagerbti surengė gražią puotą. Į ją atėjo ir daug svečių.

C. Janeliūnienės vadovaujamos šeimininkės — Petkauskienė, Jalmokienė, Vitauskienė paruošė gardžių valgių, o S. Janeliūnas ir A. Vadelis pasirūpino, kad trokstantieji būtų pagirdyti.

Pasivaikšius banketo vadovas LDD 21 kuopos sekr. N. Jonuška pasveikino puotos dalyvius ir paragino stoti į draugiją nariais.

Be jo, kalbėjo St. Michelsonas, J. Buivydas, Pr. Šveikauskas, B. Spūdienė, J. Leys.

St. Michelsonas gražiai kalbėjo apie reikalą spieštis į organizacijas, nes tik tuo būdu tegalima sėkmingai su šiuo dienų blogumais kovoti ir geresnės ateities sulaukti. Jis atkreipė dėmesį, kad mums gresia ne tik raudonoji reakcija — komunistai, bet ir juodoji — klerikalizmas; kad jei Lietuva laisvės atgaus, tai šio krašto klerikalai visomis išgalėmis rems klerikalizmą Lietuvoje, todėl LDD turi budėti ir veikti, kad atžagareiviskos jėgos neįsigalėtų.

Ir J. Buivydas kvietė visus būti valingais ir pasiryžusiems kovoti su visais laisvės ir tikrosios demokratijos priešais.

Baigiant reikia pastebėti, kad LDD 21 kuopos valdyba tikrai pavyzdinčiai pasiruošė suvažiavimą priimti. Ji ne tik surengė banketą, bet, suvažiavimui pasibaigus, dar velti visus dalyvius pavaišino, todėl — ypač iš kitur atvykę atstovai dėkojo bostoniešiams.

J. V-gas

LAKE PLACID, FLA.

Atsiliepkite

Batavijoj, Ill., išgyvenę 30 metų, ten paminėję ir savo vedybinio gyvenimo 50 metų sukaktį ir pardavę savo ūkį, atsikėlėme į Floridą nuolat gyventi.

Šioj apylinkėj lietuvių mažai, todėl malonu būtų jų daugiau surasti, sueiti su jais ir pažinti. Prašom atsiliepti. Mūsų adresas: Ch. Ablan, Rt. 1, Box 710, Lake Placid, Fla.

Mes kilę iš Stakliškių parapijos.

Kazimieras ir Domicilė
Ablaninskai

Gera žodį vienas girdi, o piklą — šimtai

SAVANORIS PIANISTAS

Buvęs prezidentas Truman buvo pakviestas svečiuotis Baltuosiose Rūmose. Kadangi jis mėgsta skambinti, tai ir ta proga neatsisakė svečiams paskambinti. Greita jo pianistas Eugene List, skambinęs ne kartą Baltuosiose Rūmose, kai ten gyveno H. S. Truman.

SHENANDOAH LIETUVIAI NETEKO
SAVO KOLONIJOS TĖVO

Mirė Pijus V. Birštonas

Šių metų lapkričio 1 d. čia buvo palaidotas laisvose Kalvarijos Kalno kapinėse Pijus V. Birštonas, kuris rašydavo savo pavarde Bierstein. Jis buvo bene seniausias šios kolonijos lietuvis, peržengęs jau 90 metų ribą, todėl buvo laikomas šios lietuvių kolonijos tėvu.

Shenandoah'is yra viena seniausių lietuviškų kolonijų. (Pati seniausia Danville, Pa.). Kaip seniausia tų laikų kolonija, Shenandoah'is buvo patraukli dirva ir pirmiesiems lietuvių laikraščiams. Visų pirma čia buvo iš New Yorko atkeltas Šliūpo "Lietuviškasis Balsas", vėliau iš Mt. Carmel miestelio buvo atkeltas SLA organas "Tėvynė", socialistų "Nauja Galdynė" ir "Pennsylvanijos Darbininkas". Dar vėliau čia ėjo "Garsas", "Garsas Amerikos Lietuvių", "Dirva Zinynas", "Zvaigždė" ir "Darbininkų Viltis".

Shenandoah'io kolonija augo šuoliais, nes lietuviams čia buvo lengva gauti darbo anglies kasyklose, ir uždariai buvo geresni, negu miestų fabrikuose. Lietuvių angliakasių unija čia turėjo jau 4,000 narių ir per didį angliakasių streiką stovėjo pirmose kovose eilėse.

Daugiau praslavinę lietuvių pradėjo kilti ir į valdžios viršūnes Shenandoah'ioje. Pirmutinis tokiu buvo Pijus Birštonas, o antras adv. Adolfas Taboras, socialistų veikėjas. 1893 metais Birštonas buvo išrinktas jau Pottsville's teismo raštininku, o 1895 metais Taboras tapo miesto majoru. Birštonas tais metais buvo išrinktas miesto teisėju.

Lietuvių kolonija Shenandoah'ioje tada buvo pakilusi taip aukštai, kad kun. V. Čižauskas vadindavo ją "Stalica Lietuvos". Prie to nemaža buvo prisidėjęs Birštono vaidmuo. Jis buvo žymus veikėjas ne tik savo kolonijoje, bet ir Susivienijime Lietuvių Amerikoje, kuriame jo vaidmuo visada būdavo sprendžiamas faktoriu.

Shenandoah'io lietuvių visada didžiavosi, turėdami tokį veikėją, kaip Birštonas.

nas. Bet kolonija paseno, paseno ir Birštonas. Pasiekęs tokių gražių metų, jis nuėjo amžino atilsio. Kolonija iškilmingai jį palydėjo — palydėjo kaip savo tėvą. Dabar Shenandoah'ioje jaučiama kažkokia šalta tuštuma.

Keleivietis

COCOA, FLA.

Buvo sėkminga gegužinė

Lietuvių Darbininkų Dr. jos 36 kuopos spalio 29 d. rengtoji gegužinė gerai pavyko. Diena buvo graži, todėl svečių prisirinko net iš tolimų vietų. Louis Čepelis su žmona atvažiavo iš St. Petersburgo, Al. Lukašius ir J. Diržys iš Miami, o Uraitis su šeima iš Orlando.

Visi linksminosi iki sutėmų, nes buvo užtektinai ir pavalgyti, ir išgerti, kas norėjo galėję pasokti, nes muzika grojo visą laiką.

Gardžių valgių pagaminimo ir status gėlimis papuošė mūsų gabios šeimininkės M. Serksnienė, E. Urbontienė ir E. Hermanienė, o jų vyrai rūpinosi, kad niekas nejaustų troškulo.

Kuopos narės suaukojo gražių dalykelių, kurie susirinkusiems teko laimėjimo būdu. Tuo rūpinosi darbščioji kuopos sekretorė M. Steponavičienė.

Svečiai pageidavo, kad tokios gegužinės būtų dažniau rengiamos. Valdyba mėgins tą pageidavimą įvykdyti.

Acii visiems gegužinės dalyviams.

J. H.

CHICAGO, ILL.

Mirė J. Prancuskas

Spalio 30 d. mirė Juozas Prancuskas, 71 metų amž., kilęs iš Papilio valsčiaus, šiame krašte gyvenęs nuo 1913 metų.

Velionis buvo geros širdies žmogus, visuomet pasirodęs kitam pagalbėti, jis buvo socialistas, senas Keleivio skaitytojas, ir šį bei tą jam parašydavo.

Lapkričio 3 d. palaidotas Tautinėse kapinėse. Čia kalbą pasakė Martynas Gudelis.

DETROITO NAUJIENOS

Ciurlioniečiai koncertuos
šį šeštadienį

Tautinis Meno Ansambelis "Ciurlionis" į Detroitą atvažiuoja ir koncertą duos ateinančią šeštadienį, lapkričio 18 d. Su ansambliu atvyksta ir solistai A. Stempužienė ir V. Verikaitis. Koncertas įvyks Ukrainiečių salėje, Martin gatvėje, prie Michigan g-vės. Pradžią — 6:30 val. vakare.

"Ciurlionio" ansamblis savo žydejimo metu, kai turėjo viršimto jaunų, bet su brendusių gražiabalsių jaunųjų dainininkų, o be to, puikų kanklių orkestrą bei gerai išlavintą tautinių šokių grupę, tiek abiejų okupantų pavertoje Lietuvoje, tiek ir pokario Vokietijoje buvo pasiekęs nepaprasto garso ir atlikęs neįkainojamą lietuviškos kultūros sklaidimo darbą svetimausiuose, bei lietuvių žadino darbą savųjų tarpe. Jam nuo pat įsikūnijimo (1950 m. sausio mėn.) vadovauja muz. Alfonsas Mikulskis. Dabar dainininkų sąstatas jau beveik visas pasikeitęs ir balsai nebėra tokie geri. Bet vistiek, ir dabartinėmis aplinkybėmis, "Ciurlionio" ansamblis nelygintinas su kokių menku choreliu ir yra tiesiog nesuapratimas jo koncerto neįskaičiuoti, kai tik proga atsiranda.

si jo artimieji draugai — socialdemokratai. Nepamirštamas Justinai, ilsekis ramiai!

Tinkamai paminėjo
Antaną Skėmą

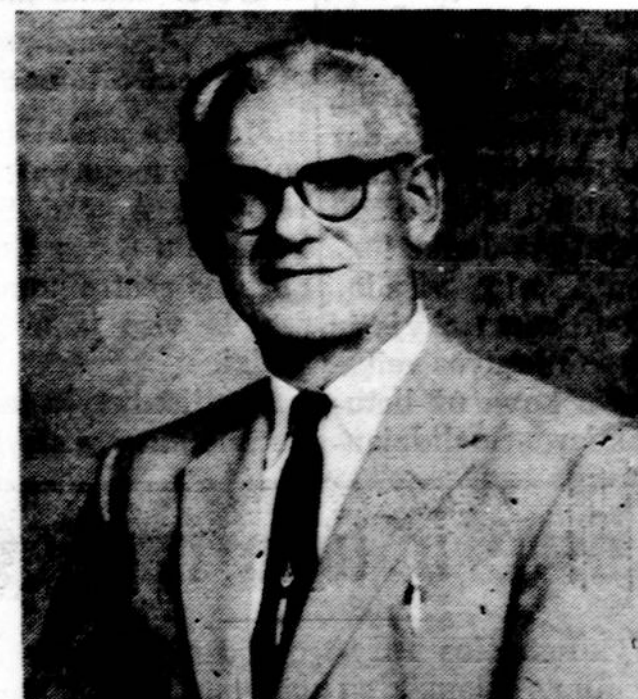
Detroito santariečiai ir Lietuvių Kultūros klubas spalio 29 d. surengė akademią — minėjimą auto katastrofų žuvusio rašytojo, aktorius ir dramaturgo Antano Skėmos garbei. Dr. Julius Kaupas paskaitė atsiminimų žiupsnelį iš paskutinės dienos su Antanu Skėma Tabor ūkyje, Sodas, Mich., kur abu rašytojai dalyvavo santariečių suvažiavime ir iš kur grįždamas į New Yorką A. Skėma žuvo.

Dr. Vytautas Kavolis labai įdomioje paskaitoje nusišvietė būdingesnius A. Skėmos biografijos bruožus ir gausiomis, labai vykusiai parinktomis citatomis atskleidė šilumą, kad ir daug kur nihilistinio pobūdžio, A. Skėmos kūrybą.

Kad parodytų velionį, kaip dramaturgą, buvo suvaidintas jo ištisas viena veiksmis veiksmas "Vieną vakarą" ir fragmentas iš jo premijuoto veikalo "Zvaigždė".

Pirmąjį nepaprastai gerai suvaidino Detroito dramos mėgėjų sambūrio, Z. Arlauskaitės-Mikšienės vadovaujamo, aktoriai: Stasys Gel-

JUSTINAS PILKA

Gimė 1897 m. vasario 6 d. Lelūnų km., Anykščių vals., mirė 1959 m. lapkričio 24 d. Detroito, nuoseklus demokratas, socialistas, visomis savo jėgomis visą amžių plūšę lietuvių visuomeniniuose dirvonuose, nepaprastai geros širdies žmogus, didelis "Keleivis".

Dveji metai
be Justino Pilkos

Lapkričio 24 d. sueina lygiai dveji metai, kai taurus lietuvis, daugelio organizacijų veikėjas Justinas Pilka vėžio ligos buvo nukirstas pačiame amžiaus gražume. Daug per tą laiką be Justino Fordas automobilių padarė (o juk iš Fordo velionis už kelių metų pensiją būtų gavęs, nes didžiųjų amžiaus dalį ten dirbo!), daug lietuviškame veiksime be Justino visokių nutikimų buvo, daug gražių gėlių nužydėjo, tačiau Justino šypsantis veidas, jo paslaugumas, jo mąkėjimas su visų pažįtur žmonių sugyventi, iš detroitiečių atminties taip greit neišnyks. Ypatingai Justino liūdi jo našlė Stefanija ir vi-

dauskas, Stepas Iljesevičius, Irena Laurinavičiūtė, Algirdas Pesys ir Vincas Zebertavičius.

Antrojo veikalo fragmentą atliko Dramos sambūrio "Alkos" du aktoriai: Kazimieras Gričius ir Aleksandras Gubilas, pirmą sambūrio vadovui Justui Pusdešriui paaikškinus veikalo trilypumą — gyvenimo realybę, simboliką, metafizinį elementą.

Iš santariečių tarpo A. Skėmos kūrybą skaitė Rasa Lišauskaitė, Aliukas Iljesevičius, Liucija Mingelaitė; H. Nagio eilėraštį, skirtą auto katastrofos aukoms (Skėmai, Juditai Audėnaitei ir Jurgiui Jaks-Tyriui) pagerbti ir pavadintą "Žuvusiems", labai tvliai, vos girdimai perskaitė Danutė Zailiūdi jo našlė Stefanija ir vi-

Nukelta į 7 psl.

Iš pavergtos Lietuvos

Lietuvių veikla Vakaruose — kraslas akyje komunistams

(Elta) Iš KP suvažiavimo Maskvoje tribunos kalbėjo ir Lietuvos KP CK pirmasis sekretorius Snieckus. Koks naujo, reikšmingo jis nepasakė, tačiau šioje kalboje dar kartą skambėjo vergiskumas ir besąlyginis pritarimas Maskvos engimo politikai.

Nušvietytą tariamą ypatingą pramonės, žemės ūkio ir kultūros pakilimą Lietuvoje, Snieckus perėjo prie ideologinio darbo klausimų. Jis nurodė, kad "kova už buržuazinę atgyveną įveikimą — tai ne tik ideologinė, bet ir politinė kova", kad tokiu būdu partinė diktatūra bus ir toliau dar labiau stiprinama visose gyvenimo srityse. Nenumatydamas kitų priemonių šiai kovai stiprinti, Snieckus dar kartą pabrėžė, kad svarbiausia visais galimais būdais didinti "ryšius su didžiąja rusų tauta". Kokie tie ryšiai, ne taip jau sunku suvokti.

"Lietuvių tauta iš savo praktiško patyrimo įsitikino", pareiškė Snieckus, "kad draugystė su didžiąja rusų tauta, su visomis mūsų šalies tautomis yra tolesnio sparčiau jos ekonomikos ir kultūros vystymosi laidas. Lietuvių tauta ir toliau nepaliaujamai stiprins šią brolišką draugystę". Reikia, ir šiame suvažiavime, kaip ir priimtoje jame part. programoje, pabrėžti, jog tautų rusinimas, jų nacionalinių skirtumų užgnaužimas ir toliau bus vedamas. Ir ši kartą Snieckus kalbėjo tariamai lietuvių tautos vardu, jos vardu įpareigojo ją dar labiau pajungti okupanto kėslams. Labiau ciniškų žodžių ir negalima laukti!

Žinoma, kaip visada, skaudžiausiu krislu akyje ir ši kartą buvo Lietuvos veiksmų užsienyje kova už lietuvių tautos laisvę. Su didžiau-

siu pasipiktinimu Snieckus pareiškė, jog užsienyje dar neišnyko tokie politiniai veikėjai, kurie kasmet rengia pavergtųjų tautų savaites ir lietuvių tautą priskiria prie pavergtųjų. Ir čia pat pridūrė: "Mums, tarybiniais žmonėmis, dėl šių savaitinių nei šilta, nei šalta." Bet tai jau prieštaravimas sau pačiam. Jei tos savaitės tikrai neturi jokios reikšmės, tai kodėl apie jas buvo kalbėta net iš suvažiavimo tribunos? Ylos mašė nepaslėps. Pavergtųjų tautų savaitės, lietuvių išeivijos kova už Lietuvos laisvę, laisvinimo darbas bet kokia forma nėra bereikšmiai, ir tai kaip tik įrodo Snieckaus pasakytą žodžiai.

baigdamas kalbą Snieckus pralenkė pats save, demagogiškiausiai pareiškėdamas: "Duok, Dieve, kad patį amerikiečių tautą būtų tokia laisva, kaip mes lietuviai Tarybų Sąjungoje!"

Ką norejo Snieckus tuo pasakyti? Pasitaisyti iš lietuvių tautos kancijų vergijoje ar padrežti, kad ateis laikas, kai ir amerikiečiai bus komunizmo vergai? Pirmasis teiginys, tur būt, teisingiausias. Žmonės, pasisavinę teisę kalbėti tautos vardu, zinoma, sugeba ir tyčiotis iš savo tautos. Tokie žodžiai dar kartą rodo lietuviams, kad jų tautos išdavikams, Maskvos tarnams, niekada nerūpėjo tautos, krašto reikalai. Jie darė ir daro visa, kad tauta liktų bolševizmo vergijoje.

**A. Snieckus
centro komitete**

Maskvos pastatytas Lietuvoje pirmuoju partijos sekretorium A. Snieckus yra ir Tarybų S-gos Komunistų Partijos centro komiteto narys. Iš viso jame yra 155 nariai.

Kandidatu yra tariamasis prezidentas J. Paleckis.

Laisvė ir tiesa nugalės

Vliko Vykdamosios Tarybos pirm. Jonas Glemža su J. Vilcinskiu dalyvavo socialistų kongrese Romoje, kuris buvo spalio 23-27 dienomis. Ta proga abu atstovai kalbėjo į Lietuvą per Romos ir Vatikano radijus. Čia spausdinama J. Glemžos pasakyta kalba:

(Elta) VLIKo Vykdamosios Tarybos vardu sveikinu lietuvių sovietų pavergtinę ir trypiamąją Lietuvą!

Suo metu, kai sovietų pastangomis tarptautinė padėtis darosi vis labiau įtempta, kai Chruščiovas vis smarkiau rėkia ir graso savo superatominėmis bombomis, kai apakę Sovietų Sąjungos vadovai stengiasi apkirsti visus karine karštligę, — kiekvienas lietuvis susimąsto apie ateitį. Ką žada šis sovietų grasinimas visam pasauliui, ko trokšta įsisiautėjęs agresorius?

Savo įžulumu, diktatoriška priepausta sovietai pasižymi seniai. Tai, ko šiandien jie jau nebegali pasiekti papirkimo, šantažo ar spekuliacijos keliais, stengiasi išsikvoti jėga. Chruščiovas,

jo klusnūs pavaldiniai, dabar kaip niekad kartoją žodžius, kad Sovietija tariai nepaprastai sustiprėjusi. Tai grubus melas. Jei seniau žemės rutulyje buvo nemaža žmonių, kurie tikėjo sovietų skleidžiamą propagandą, tai šiandien vargu ar rasime tokių, kurie nesuprastų sovietinio melo, jų agresyvių siekių. Sovietinių atominių bombų sprogimai išskleidė paskutiniųjų abejones.

Chruščiovo ir sovietų karinių vadų grasinimai visiškai nerodo sovietų idėjinę ir moralinę jėgą. Atvirkščiai, jie kalba apie vergijos pagrindais sulipdytos bolševikinės imperijos silpnumą, apie jos baime. Iš kitos pusės, sovietai savo grubumo ir jėgos politika stengiasi įtikinti laisvąjį pasaulį ir jų pavergtuosius kraštus, kad vergija taip ir liks, kad ji turi būti visų pripažinta.

Lietuvių tauta niekada nesutiko su jai primetu režimu, priepausta ir persekiojimu ir nesutiks. Laisvame pasaulyje gerai žinoma, kaip skursta buvusios laisvos ir žydinčios Lietu-

vos žmonės, kaip šis kraštas apiplėšiamas rusiškojo kolonizatoriaus, kaip naikinama tauta.

Vakaruose niekas negrasina sovietams karu, tačiau žmonijos istorija žino daugybę taktų, kai subirėjo didžiulės imperijos, kurių santvarkos pagrindą buvo vergija. Sovietijos pamatai nėra amžini, nes jie laikosi durtuvais ir teroru.

Štai kodėl klausdami naujų bolševikinių vadovų grasinimų, mūsų tautiečiai neturi pulti į beviltį. Laisvė ir tiesa tūkstančius kartų yra nugalėjusi tamsą ir priepaustą. Laisvė ir tiesa liks nugalėtoja ir ši kartą, nes jos visados buvo žmonijos keldrožiu, švyturiu ir gyvenimo tikslu. Lietuviai yra pergyvenę daug juodų dienų rusų carų priepaudoje ir žino, kad laisvė brangiai perkama.

Atsiminkite, kad po I-ojo pasaulinio karo Lietuvai atgauti nepriklausomybę labai aktyviai prisidėjo išeivija plačia propaganda, o ir teikiant paskolas ir siunčiant gausią paramą savo artimiesiems Lietuvoje.

Išlaisvinimo valandos, kartu su visomis pavergtomis tautomis, laukia ir lietuvių tautą. Tegyvuoją laisva, Nepriklausoma Lietuva!

ATSIUNTE PAMINĖTI

Lithuania and Lithuanians, a selected bibliography, paruose Jonas Balys, 190 pus. Lietuvos Tyrimo instituto rūpesčiu išleido Frederick A. Praeger knygu leidykla. Kaina \$5.00.

Joje surašyta 1182 knygos, žurnalai ir svarbesni straipsniai, daugiausia lietuvių kalba, kurie galėtų būti naudingi besidomintiems tuo ar kitu Lietuva liečiančiu klausimu.

Dr. Jonas Balys ir Lietuvos Tyrimo Institutas, išleisdami šią knygą, atliko gerą darbą. Tai antra to instituto išleista knyga. Pirmoji buvo Mažoji Lietuva.

Daug dainų dainelių, K. Kinderio gaidos, kaina 50 centų. Išleido Kinderio Muzikos Studija, 78 Providence St., Worcester 4, Mass.

Vasaros naktys, Žilvetis, Mūsų lietuvių, trijų Kinderio sukurtų dainų gaidos, kaina 50 centų. Išleido Kinderio Muzikos Studija 911 Broadway, So. Boston 27, Mass. Gaidos gaunamos ir televizijos įstaigoje.

Pažadinti sfinksai, Alfonso Gričiaus poezija, 48 pusl., kaina \$1.50, išleido Lietuvių Dienos (4364 Sunset Blvd., Hollywood 29, Cal.).

SUSIRINKS VLIKAS

Lapkričio 25-26 dienomis New Yorke Baltijos Laisvės namuose (131 E. 70th St.) Vyrtausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas (Vlikas) susirenka posėdžiui.

Jame, be kitų reikalų, bus padaryti pranešimai:

Dr. A. Trimako, Vliko pirmininko, apie Lietuvos laisvinimo žygį.

J. Glemžos, Vliko Vykdamosios Tarybos pirmininko, kuris atvyks iš Europos, apie gyvenimą pavergtose Lietuvoje.

V. Sidzikausko, Lietuvos Laisvės Komiteto pirmininko, tik ką grįžusio iš kelionės po Europą, apie pavergtųjų Europos tautų reikalus

JIEMS NEPATINKA

Japonijos komunistams nepatinka, kad ten buvo nuvykęs JAV valstybės sekretorius su 4 kitais kabineto nariais tartinis ūkio klausimais. Jie surengė demonstraciją šūkiu: "Tuoj nutraukti JAV-Japonijos konferenciją!"

Dar apie P. Rimšą

J. VLKS

Petras Rimša buvo plačiai žinomas kaip sugyvenamas žmogus, mokąs draugystėje geras nuotaikas palaikyti bei juokus iškirsti. Nors jo lūpose šypsena buvo reta viešnia, bet juokas jam nebuvo svečiams. Tokių juokingų staigmenų proga pats Petras Rimša visai nesi juokdavo. Jo veidas buvo rimtas, tik labiau atvertose akyse tada tviskėjo vidutinė ugnelė.

Jo gyvenimo biografinė knyga, žurnalai ir svarbesni straipsniai, daugiausia lietuvių kalba, kurie galėtų būti naudingi besidomintiems tuo ar kitu Lietuva liečiančiu klausimu.

Dr. Jonas Balys ir Lietuvos Tyrimo Institutas, išleisdami šią knygą, atliko gerą darbą. Tai antra to instituto išleista knyga. Pirmoji buvo Mažoji Lietuva.

Daug dainų dainelių, K. Kinderio gaidos, kaina 50 centų. Išleido Kinderio Muzikos Studija, 78 Providence St., Worcester 4, Mass.

Vasaros naktys, Žilvetis, Mūsų lietuvių, trijų Kinderio sukurtų dainų gaidos, kaina 50 centų. Išleido Kinderio Muzikos Studija 911 Broadway, So. Boston 27, Mass. Gaidos gaunamos ir televizijos įstaigoje.

Pažadinti sfinksai, Alfonso Gričiaus poezija, 48 pusl., kaina \$1.50, išleido Lietuvių Dienos (4364 Sunset Blvd., Hollywood 29, Cal.).

SUSIRINKS VLIKAS
Lapkričio 25-26 dienomis New Yorke Baltijos Laisvės namuose (131 E. 70th St.) Vyrtausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas (Vlikas) susirenka posėdžiui.

Jame, be kitų reikalų, bus padaryti pranešimai:

Dr. A. Trimako, Vliko pirmininko, apie Lietuvos laisvinimo žygį.

J. Glemžos, Vliko Vykdamosios Tarybos pirmininko, kuris atvyks iš Europos, apie gyvenimą pavergtose Lietuvoje.

V. Sidzikausko, Lietuvos Laisvės Komiteto pirmininko, tik ką grįžusio iš kelionės po Europą, apie pavergtųjų Europos tautų reikalus

dabartinių įvykių sukury.

Dr. D. Krivicko, Vliko Politinės Komisijos pirmininko, apie mūsų santykius su pavergtąja lietuvių tauta.

Inž. A. Barzduko apie intensyvesnį jaunimo dalyvavimą Lietuvos laisvinimo darbuose.

Petras Rimša buvo plačiai žinomas kaip sugyvenamas žmogus, mokąs draugystėje geras nuotaikas palaikyti bei juokus iškirsti. Nors jo lūpose šypsena buvo reta viešnia, bet juokas jam nebuvo svečiams. Tokių juokingų staigmenų proga pats Petras Rimša visai nesi juokdavo. Jo veidas buvo rimtas, tik labiau atvertose akyse tada tviskėjo vidutinė ugnelė.

Jo gyvenimo biografinė knyga, žurnalai ir svarbesni straipsniai, daugiausia lietuvių kalba, kurie galėtų būti naudingi besidomintiems tuo ar kitu Lietuva liečiančiu klausimu.

Dr. Jonas Balys ir Lietuvos Tyrimo Institutas, išleisdami šią knygą, atliko gerą darbą. Tai antra to instituto išleista knyga. Pirmoji buvo Mažoji Lietuva.

Daug dainų dainelių, K. Kinderio gaidos, kaina 50 centų. Išleido Kinderio Muzikos Studija, 78 Providence St., Worcester 4, Mass.

Vasaros naktys, Žilvetis, Mūsų lietuvių, trijų Kinderio sukurtų dainų gaidos, kaina 50 centų. Išleido Kinderio Muzikos Studija 911 Broadway, So. Boston 27, Mass. Gaidos gaunamos ir televizijos įstaigoje.

Pažadinti sfinksai, Alfonso Gričiaus poezija, 48 pusl., kaina \$1.50, išleido Lietuvių Dienos (4364 Sunset Blvd., Hollywood 29, Cal.).

SUSIRINKS VLIKAS
Lapkričio 25-26 dienomis New Yorke Baltijos Laisvės namuose (131 E. 70th St.) Vyrtausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas (Vlikas) susirenka posėdžiui.

Jame, be kitų reikalų, bus padaryti pranešimai:

Dr. A. Trimako, Vliko pirmininko, apie Lietuvos laisvinimo žygį.

J. Glemžos, Vliko Vykdamosios Tarybos pirmininko, kuris atvyks iš Europos, apie gyvenimą pavergtose Lietuvoje.

V. Sidzikausko, Lietuvos Laisvės Komiteto pirmininko, tik ką grįžusio iš kelionės po Europą, apie pavergtųjų Europos tautų reikalus

dabartinių įvykių sukury.

Dr. D. Krivicko, Vliko Politinės Komisijos pirmininko, apie mūsų santykius su pavergtąja lietuvių tauta.

Inž. A. Barzduko apie intensyvesnį jaunimo dalyvavimą Lietuvos laisvinimo darbuose.

Padėkos diena ir sportas

1621 m. rudenį, kai buvo surinktas pirmasis derlius nuo uolėjų Massachusetts valstybės pakrantių ir užtikintas maistas per ateinančius žiemos šalčius, Plymouth Kolonijos piligrimų vyresnieji su gubernatorium radford priesakyje paskelbė Padėkos dieną, "per kurią bus dėkojama Dievui..."

"Mūsų draugai" buvo indėnai iš Cherokee ir Mohawk genčių, kurie pirmiesiems atvykeliams parodė žemėlapio būdus ir jiems padėjo išsilaikyti žiemą. Indėnai svečiai atsilygino savo šeimininkams maistu ir gėrimu ir šventės gale juos linksmino savo žaidimais.

Atvirose laukuose, netoli nuo piligrimų gyvenamos vietovės, indėnai juos stebino savo jokiškais žaidimais: su ietimi perverdami kukurūzų stiebus, išrikuotus ant tvorų, įdomiai žemiau suoliais lekiančio arklio pilvo, kad galėtų pagriebti nuo žemės mažus taikinius, išlaikydami pusiausvyrą, stovėdami ant smarkių bėgančių mažų arklių nugary. Jie net žaidė polo su tuzinu jokių vienoje pusėje.

Piligrimams, čia matydami, kaip indėnai žaidžia lanku ir strėlėmis, įsitikino, kad šie malonūs vyrai gali pasidaryti ir stipriais priešais. Mesdami tomahaukus, jie galėjo perskelti stiprią pušų lentą. Jie galėjo numesti sunkius medžio kamienus toliau, negu kad žmogus galėjo nušokti. Jie ėjo imtynių, bėgo lenktynėse ir rodė akrobatinius žaidimus ant supynių, padarytų iš sumurtų vijokių ir pritaistytų prie ažuolo kamienų.

Visuose šiuose laukiniškuose žaidimuose, kurie buvo vedami be jokių taisyklių, jie aptiko Petro Rimšos kai kuriuos nebaigtus ir jau baigtus kūrinius. Juos įkainavo, pasiūlė jam pinigų ir žadėjo jį numatyti ir jiems reikalingą medžiagą išsinešti. Petras Rimša su panieka atmetė pinigų ir prikišo, kad ne jiems nemokoms įkainuoti dailininko darbą. Pirmą turį gimi mintis, sumanymas, idėja, reikia išnešioti, pergyventi, pavargti, pakentėti, pagalvoti ir tik tada pradėti darbas kas nors jau daryti. Ir tai ne vienu ypu įreikiama...

Savo mintis išsklostęs, Petras Rimša paliko vokiečius, šėjo jiems atsiveikimo rūdžio netaręs. Tai buvo rūdžio okupacijos metu, kada rudmaršiniai buvo visagaliai. Reikėjo turėti drąsos drėbti jiems į akis teisybę. O, taip, tokiais atvejais Petras Rimša nesidangstė.

Kažkokia proga buvo laikraštinių aprašytos buvusios iškilmės Karo muziejaus sodely. Buvo suminėtos kaikiurių aukštųjų valdžios pareigūnų pavardės, į tas iškilmes atėjusių. Rytojaus dieną "Lietuvos Žiniose" pasirodė Petro Rimšos atviras laiškas kandaus turinio. Esą, spauda suminėto šio kūrį ir tokius, tose iškilmėse buvusius, ber spaudos kotas respondentai nepastebėjo jų

kultūrinių, kurie savo kūrinių papuoše muziejaus sodelį ir kurių kūrinių yra sudėti tame pačiame muziejuje...o juk kaipurie ir jų kūrinių autorių taip pat atsilankė į tas iškilmės.

Kita panaši proga buvo tokia. Lietuvos ir užsienio spaudoje pasirodė žinia, kad Venecijos mieste vieno namo balkone pasirodė užsirogioliusi kiaušė... Petras Rimša ir ta proga "Lietuvos Žiniose" parašė kandy atvirą laišką. Girdi, kiaušė balkone visų buvo pastebėta, bet štai kas sukūrė tokius meno kūrinius, kaip kad ir iškaba prie tų namų Vilniuje, kur buvo paskelbtas Lietuvos nepriklausomybės aktas, to autorius pavardės niekas gal ir nežino ir spaudoje apie jį ir tą kūrį nerado. O tos meniška padarytos iškabos autorius buvo pats Rimša.

Tai Petro Rimšos būta ir spaudos bendradarbio. Jis rašė "Vilniaus Žiniose", "Lietuvos Žiniose", "Lietuvos Ūkininke" ir kituose laikraščiuose. Rašė išimtinai įvairiais kultūriniais klausimais betkuriomis progomis.

Čia suminėta tikrai laikas iš Petro Rimšos gyvenimo. Tai buvo įdomi, reta asmenybė, kurios aprašymas vertas kelerių knygų.

lių, mes, modernieji, galime ma,yti mūsų esamų žaidimų vystymosi formas.

Didžiausios žaidynės būti-vo paliktos galui.. Davus signalą, visi jauni drąsuoliai (tie, kurie buvo neper- vyresnieji su gubernatorium radford priesakyje paskelbė Padėkos dieną, "per kurią bus dėkojama Dievui..."

"Mūsų draugai" buvo indėnai iš Cherokee ir Mohawk genčių, kurie pirmiesiems atvykeliams parodė žemėlapio būdus ir jiems padėjo išsilaikyti žiemą. Indėnai svečiai atsilygino savo šeimininkams maistu ir gėrimu ir šventės gale juos linksmino savo žaidimais.

Atvirose laukuose, netoli nuo piligrimų gyvenamos vietovės, indėnai juos stebino savo jokiškais žaidimais: su ietimi perverdami kukurūzų stiebus, išrikuotus ant tvorų, įdomiai žemiau suoliais lekiančio arklio pilvo, kad galėtų pagriebti nuo žemės mažus taikinius, išlaikydami pusiausvyrą, stovėdami ant smarkių bėgančių mažų arklių nugary. Jie net žaidė polo su tuzinu jokių vienoje pusėje.

Piligrimams, čia matydami, kaip indėnai žaidžia lanku ir strėlėmis, įsitikino, kad šie malonūs vyrai gali pasidaryti ir stipriais priešais. Mesdami tomahaukus, jie galėjo perskelti stiprią pušų lentą. Jie galėjo numesti sunkius medžio kamienus toliau, negu kad žmogus galėjo nušokti. Jie ėjo imtynių, bėgo lenktynėse ir rodė akrobatinius žaidimus ant supynių, padarytų iš sumurtų vijokių ir pritaistytų prie ažuolo kamienų.

Visuose šiuose laukiniškuose žaidimuose, kurie buvo vedami be jokių taisyklių, jie aptiko Petro Rimšos kai kuriuos nebaigtus ir jau baigtus kūrinius. Juos įkainavo, pasiūlė jam pinigų ir žadėjo jį numatyti ir jiems reikalingą medžiagą išsinešti. Petras Rimša su panieka atmetė pinigų ir prikišo, kad ne jiems nemokoms įkainuoti dailininko darbą. Pirmą turį gimi mintis, sumanymas, idėja, reikia išnešioti, pergyventi, pavargti, pakentėti, pagalvoti ir tik tada pradėti darbas kas nors jau daryti. Ir tai ne vienu ypu įreikiama...

Savo mintis išsklostęs, Petras Rimša paliko vokiečius, šėjo jiems atsiveikimo rūdžio netaręs. Tai buvo rūdžio okupacijos metu, kada rudmaršiniai buvo visagaliai. Reikėjo turėti drąsos drėbti jiems į akis teisybę. O, taip, tokiais atvejais Petras Rimša nesidangstė.

Kažkokia proga buvo laikraštinių aprašytos buvusios iškilmės Karo muziejaus sodely. Buvo suminėtos kaikiurių aukštųjų valdžios pareigūnų pavardės, į tas iškilmes atėjusių. Rytojaus dieną "Lietuvos Žiniose" pasirodė Petro Rimšos atviras laiškas kandaus turinio. Esą, spauda suminėto šio kūrį ir tokius, tose iškilmėse buvusius, ber spaudos kotas respondentai nepastebėjo jų

kultūrinių, kurie savo kūrinių papuoše muziejaus sodelį ir kurių kūrinių yra sudėti tame pačiame muziejuje...o juk kaipurie ir jų kūrinių autorių taip pat atsilankė į tas iškilmės.

Kita panaši proga buvo tokia. Lietuvos ir užsienio spaudoje pasirodė žinia, kad Venecijos mieste vieno namo balkone pasirodė užsirogioliusi kiaušė... Petras Rimša ir ta proga "Lietuvos Žiniose" parašė kandy atvirą laišką. Girdi, kiaušė balkone visų buvo pastebėta, bet štai kas sukūrė tokius meno kūrinius, kaip kad ir iškaba prie tų namų Vilniuje, kur buvo paskelbtas Lietuvos nepriklausomybės aktas, to autorius pavardės niekas gal ir nežino ir spaudoje apie jį ir tą kūrį nerado. O tos meniška padarytos iškabos autorius buvo pats Rimša.

Tai Petro Rimšos būta ir spaudos bendradarbio. Jis rašė "Vilniaus Žiniose", "Lietuvos Žiniose", "Lietuvos Ūkininke" ir kituose laikraščiuose. Rašė išimtinai įvairiais kultūriniais klausimais betkuriomis progomis.

Čia suminėta tikrai laikas iš Petro Rimšos gyvenimo. Tai buvo įdomi, reta asmenybė, kurios aprašymas vertas kelerių knygų.

Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu

— Sveikas, Maik!
— Sveikas, sveikas, tėve!
O ką daugiau pasakysi?
— Galiu pasakys, vaike, kad noriu mokslinės rodos. Juk eini į mokyklą, tai tokią rodą gali man duoti.
— Bet nesakyk, tėve, kad nori "rodos". Sakyk, kad nori patarimo.
— Maiki, senesnio už save nemokyk, ba galim susipykti.
— Na, gerai, ką tėvas norėtų žinoti?
— Aš noriu prisidėti prie mokslo, kad po smerties mano vardas nebūtų pamirštas.
— Bet tėvas nesi mokslininkas.
— Aš tą žinau, Maiki.
— Tai kokių gi būdų galėtum prie mokslo prisidėti?
— Maiki, jeigu aš tą žinočiau, tai tavo rodos neklausčiau. Tu lankai visokias akademijas, mokiniškos visokių bižalogijų, tai galėtum ir man pasakyti, kaip aš galėčiau tarp mokslo vyrų pasirodyti.
— Pakliūti tarp mokslo vyrų, arba patekti į jų rankas, nėra sunku, tėve. Jie net ieško tokių. Tik klausimas, ar tėvas norėtų jiems atsiduoti?
— O kaip tu rokuoji: ar aš galėčiau padaryti mokslui kokio pažitko?
— Taip, tėve, mokslui naudos būtų.
— Nu, vot, aš tik to ir noriu. Pasakyk, kur reikia melduotis, tai raidavei aš ir eisiu.
— Ne, tėve, taip greitai negalima.
— Kodėl?
— Įstatymai trukdo.
— Sakai, zokonai nepazvalija?
— Aš sakau įstatymai, ne "zokonai".
— O ką jie sako, tie įstatymai?
— Mūsų valstijos legislatura, tėve, norėdama pasitarnauti mokslui, dar prieš 100 metų yra išleidusi įstatymą, kuris leidžia medicinos laboratorijoms naudotis mirusių žmonių kūnais anatomijos studijoms.
— Džiūsta minut, Maik! Ar tu nori pasakyti, kad tos balatorijos turėtų mane numarinti?
— Ne, tėve, gyvų žmonių jos nemarina. Jos ima tikrai

numirusius.
— Tai reiškia, kad norėdama mokslui pasitarnauti, aš turėčiau numirti, ar ne?
— Numirti, tėve, vistiek kada nors reikės. Su saule negyvensi.
— Bet kai aš numirsiu, tai mane paims graborius, o ne ta moksliška balatorija, ar kaip tu ją vadini. Tai kaip aš galėčiau tą mokslą pakelti?
— Įstatymas pasako, kokių būdų tėvas galėtų tarp mokslininkų atsiguoti. Turėtų dar gyvas būdamas užrašyti negyvą savo kūną kuriai nors medicinos mokyklai. Bet tas pats įstatymas ir apskunkina šitą veiksmą. Jis reikalauja, kad su tuo sutiktų ir artimiausieji gimines—tėvas, motina, žmona ar kas kitas. Kadangi tėvas tokių giminių neturi, tai pats savo noru savo kūno mūsų valstijoj negali niekam atiduoti. Kitose valstijose tas galima, tik ne mūsų. Todėl mokslo įstatai labai skundžiasi, kad Maaachusets valstijoj joms sunku gauti medžiagos anatomijos studijoms.
— Nu, tai kam tu čia mane balamutini, kad taip lengva mokslui pasitarnauti?
— Tėve, yra kelias, kuriuo galima tą statymo reikalavimą apeiti. Jeigu žmogus numiršta psichopatų ligoninėje, ir nėra giminių, kurie norėtų jį pasiimti, tai toks numirėlis atiduodamas medicinos studentams skrosčiai. Įstatymas su tuo sutinka.
— Kaip tu tą ligoninę vadini?
— Psichopatų. Tai reiškia, protinių ligonių.
— Tai reiškia kreizių ošpitalis, ar ne?
— Taip, tėve.
— Bet aš, Maiki, nesu kreizė.
— Bet tą galima sutvarkyti, tėve. Aš galėčiau pakliudyti, kad dėl ilgo gėrimo tėvui pradėjo sukintis galva, pradėjo rodytis velniai ir kiti nebūti dalykai, ir gal būtų priimtas.
— Maiki, kad aš žiebsiu per ausį, tai tu tris kartus apsisersi... Tu pats kreizi...
Kraujas — ne vanduo, širdis — ne akmuo.

Balsas iš apačios

Laisvos pastabos apie žmones, vietas ir įvykius, kuriuos pažinojau

STASYS GRIEŽE

ISNAŠA: "Eikite į organizacijas, vadovaukite joms, bet neiskite rankų prie kultūrinių darbų, nes nulis paduogintas net iš begalybės lieka nulis." Dr. J. Girnius—Mūsų kultūrinio nuosmukio trumpa analizė. Aidai. Atpasakota iš atminties.

Patarimas aiškus, bet istoriniai nepatvirtintas. Kultūroje dalyvauja visų sluoksnių atstovai, nežūrint išsilavinimo laipsnio — patarles ir priežodžiai, sekmės ir pasakos, dainos ir raudos, marginiai ir drožiniai ir t.t. yra kultūrinės apraiškos, su kuriomis ne patentuotų kultūrininkų. Kūrybingasis žmogaus genijus tik kuria ir neklausia, kas kaip vertins jo darbus, nes juos tik laikas išsijoya. Dėl kultūrinių vertybių nesutaria tik šviesuoliai tarpusavy. Taigi, anas įvertinimas toli perdėtas: net ir tamsiausios kūrėjas vertintinas bent jau vienetu, o šviesiausios galvos toli nuo visąžinojimo begalybės. Ši prielaida patvirtinta daugelio pavyzdžių. Ak ir mūsų manifeste prieš kultūrinį nuosmukį signatarai dažnai praleidžia pro pirštus tokius "nuosmukius", kurių lengva buvo išvengti. Paimkim kad ir Vlado Vijeikio Tėviškės išleistą albumą — Lietuva mano tėvų žemė ir, atsisvertę 424 psl., matome vaizdą, o skaitome "rogės", 425 psl. matome pavalkus, dargi aukštyje kojom apverstus, o skaitome "pakinktai", kai tuo tarpu pavalkai yra tik dalis pakinktų. Smulkmenos, bet alinančios daiktų pažinimą ir kalbos žodingu. Tai tik dėl pavyzdžio. Jų būtų galima ir daugiau pririnkti. Bet man rūpi kiek platesnis ir gilesnis reikalas. Turiu galvoje LE pastebėjus, kad kuriuos netikslumus, dėl kurių ir noriu pasakyti.

EIŠIŠKĖS

LE V tomo 406 psl. skiltis kova dėl lietuvių "reiškalinga pagrindinių patalų. Ten skaitome: "Lenkimo darbu daugiausia pasižymėjo kun. N. J. Gintautas -Dzievaltovskis, ilgametis Rodunės dekanas. Jam dekanuojant pamaldos buvo laikomos lenkiškai" ir t. t.

Betgi pagal bažnytinius įstatymus (kanonus), parapijų šeiminkai yra klebonai, o ne kažin kokie ten Rodunės dekanai. Ar daugelis LE skaitytojų žino RK parapijų Lietuvoje paskirtymą dekanatais? Kodėl kun. G. D. nelenkino savo Rodunės, o ėmėsi Eišiškių?

Kalbant iš esmės reikia pasakyti, kad jis ir buvo tas Eišiškių parapijos ilgameitis klebonas, o kad drauge buvo ir dekanas ir tas dekanatas vadinosi Rodunės, palieštas reikalui visai nereikšmingis. Jei aš neklystu, parapiją bus perėmęs iš kun. mairio ir okolicos buvo ponų, Wojciechowskio dar prieš 1900 metus jau visiškai su lenkintą. Reikia atsiminti, kad 19 amžių net grynai lietuviškoje Vilniaus vyskupijos parapijose tikri lietuviai, padoriai net susikalbė-

Baigiantis pamokslui, apie jį kaip tai neketat susidūmavo repordai daug daryti skaitytojų. 30 metų galva, išsivysusi višis burio, atrodė dar juokinesne, ir man žovė mūšiose dažnai giruotas pasakys — "kaip samtis tarp šaukštų."

Baigiasi pamokslas, lpa kunigas iš sakyklos, o būrys nejudė. Paziūrių į tėvą: sulenkte per alkūnę kairėje rankoj didysis šaltinis, smilius tarp lapų; kiek atmeta galvą ir dešinės rankos įprastiniu judesiu — smilium ir nykščiu — nubraukia vešlius ūsus į šalis ir apytusėj, jau patamsėjusioje bažnyčioje nuskamba "Labai naktis, Jėzau."

Mane išpylė šiurpas: — va kam arklys pakinkytas ir be abrakio priristas! Pagau na moteriški balsai, ir aidi palubėm pirmą kartą mano girdėta lietuviška giesmė Eišiškių bažnyčioje. Už būrio, altoriaus pusėje, prie giesmininkų prisijungia dar du man nepažįstami vyrai.

Atsisuku į duris (ko aš labiausia bijau), ateina po au, po tris ir daugiau jaunų vyrų ir merginų. Vieni suloja bobinčiuje, kiti ateina arčiau. Du jaunuoliai, auliniais batais, praeina pro mane ir priklaupe ant vieno kelio pasikužda. Žemesnysis pasilieka, o aukštesnysis prieina prie būrio ir, kreipdamasis į tėvą, lenkiškai sako: "Nustok giedoję."

Tėvas nemato arba nuduoda nematę. Jaunuolis tiesia dešinę ranką, bet dešimt kitų ją nuspaudžia žemyn, jis tiesia kairę, bet tą net užsuka už nugaros. Trumpas susimūstymas moterų būryje. Jaunuolis pasitraukia, lyg ieškodamas spragos, pro kur galėtų prasiveržti prie vadovo. Atsisuka į draugą, šis moja galva ateiti. Bet šis neapsisprendžia, ką toliau daryti.

Tuo tarpu giesmė pasibaigia. Būrys trumpam priklaupe ir apsisukęs glaudžiai suglūdęs sparciai žingsniu eina. Prie didžiųjų durų dar kartą atsuka, priklaupe ir greitai neria per šventorių.

Aš seku iš paskos ir labiausia bijau: kas bus išėjus iš šventoriaus. Bet čia vezimai ir žmonės buvo jau labai prareteję, o priesais šventoriaus vartus, kitą pusę aikštės, stovi išsivergęs aradinikas, užkūšęs nykščius už diržo. Niekada jo prie pažnyčios nebuvau matęs. Man palengvėjo. Priėgū prie vezimo, tėvas sodina diduramžę moterį iš Purvėnų, vieną iš giedorų. Aš šoku ir išdardam. Pačeliu moteris ir skundėsi ir žiaugėsi: "Zadėjo ir tas ir mas, o kai reikia, tai ir nėra... Galėjo būti kelis kartus daugiau... Bet gerai, kad ors tiek... Svarbu pradžia."

Pavežėję porą kilometrų išsiskyrėm. Tėvas visą kelią buvo nekalbus, ir aš nediršau ko nors teirautis. Šis numeris daugiau niekada nebuvo pakartotas. Tuojau kilo pirmas pasaulinis karas, vokiečių, o vėliau lenkų okupacijų, ir pagaliau lietuviai neteko ir tų 6 šventadienių.

Jei Eišiškių parapijoje lietuviškos pamaldos, kad ir kas kelintą sekmadienį, kaip LE rašoma, būtų įprastinis reiškinys, mano aprašyto įvykio reiktų būvę.

(Bus daugiau)

SCENA IS AKTORIŲ GYVENIMO

Galima būtų pavadinti ir "žvaigždė išsimaudė," nes aktorė Jeri Elam tikrai išsimaudė maudymosi baseine per filmų festivalį. Maudėsi ji su drabužiais, todėl ir atrodo, kaip viščiukas štrauktas iš vandens.

12 "APASTALŲ"

Mažai bėra tokių, kurie mano, kad Sovietijoje viską sprendžia vadinamieji ministrai, vykdomųjų tarybų atstovų suvažiavimai (atsseit, parlamentas), komunistų partijos suvažiavimai ar jos centro komitetas. Ten svarbiausias žodis priklauso partijos centro komiteto prezidiumui ir sekretoriai, ir visų pirma jo pirmajam sekretoriui.

Ir pastarajam partijos suvažiavimui, kuris neseniai pasibaigė, centro komitetas iš 175 asmenų buvo sudarytas toks, kokio norėjo Nikita. Jo prezidiumą sudaro: L. Brežnevus, N. Chruščiovas, A. Kosyginas, O. Kuusinen, A. Mikojanas, N. Podgornas, D. Poljarskis, M. Suslovas, N. Svernikas ir G. Voronovas. Partijos centro sekretoriatas "išrinkti" šie "draugai": pirmuoju sekretorium N. Chruščiovas, sekretoriais F. Kozlovus, P. Demičevas, L. Iljičiovas, O. Kuusinen ir dolerių.

TURIME LIETUVOS ISTORIJA

Dar turime dr. V. Sruogienės Lietuvos istorijos kelis egzempliorius. Tai didžiausia ir visiems suprantamai parašyta knyga, 947 psl., su trimis žemėlapiais ir daug paveikslų. Kaina 12 dolerių.

PO NAUJŲ METŲ "KELEIVIS" KAINUOS \$5

"Keleivio" leidėjai nutarė laikraščio kainą nuo 1962 metų pradžios pakelti iki 5 dolerių metams.

Per aštuonius metus laikraščio kainą išlaikėme keturius dolerius metams, bet visų reikmenų, kaip popierius, rašalas, miesto ir valstijos mokesčiai, visokie pataisymai, paštas, elektra, telefonas, mašinų dalys ir viskas kita žymiai pabrango, todėl už senąją kainą laikraščio leisti nebeįmanoma.

Laikraščio darbininkų uždariai yra labai žemi, palyginus su kitų darbininkų uždariais, bet ir juos reikėjo nors šiek tiek pakelti.

Tikime, kad skaitytojai supras, jog nelengva širdimi keliame laikraščio kainą, bet tą turėjome daryti. Prašome skaitytojus ir bičiulius ir toliau remti laikraštį, jį platinti ir jame bendradarbiauti.

Šiais metais laikraštį užsisakyti arba atsinaujinti galima senąja kaina.

"Keleivio" Leidėjai

"Keleivio" 1962 Metų

KALENDORIUS

JAU RUOSIAMAS SPAUDAI KVIECIAME JI
UŽSISAKYTI

"Keleivio" Kalendorius 1962 metams pradėdamas ruošti. Jame bus daug ir įvairių skaitymų, informacijų, eilių, juokų, patarimų ir plati kalendorinė dalis.

Kalendoriaus kaina lieka ta pati kaip pernai 75 CENTAI

Užsakymus ir pinigų prašome siųsti šiuo adresu: "KELEIVIS"

636 E. Broadway — So. Boston 27, Mass.

MOTERŲ SKYRIUS

VIENUOLIS

Medviagalio pilis

(Tęsinys)

Vieną kartą, o tai buvo 1329 metais, rudenio, kryžiuočiai, pasikvietę talkon brolžudį čekų karalių Joną, kuris atvyko į Žemaičius pagonių krauju savo baisios nuodėmės nuplauti, su didele kariuomene įsiveržė į krašto gilumą ir apgulė Medviagalį, ant kurio buvo susitelkę apie porą trejetą tūkstančių pilies gynėjų su milžiniško ūgio karvedžiu Žilvinu.

Iš pradžių čekų karalius, prisitartinęs prie piliakalnio ir pamatęs, kad jis tarp raistų ir ežerų ir balų kaip sala plūduriuoja vandenyje ir kad pilies paėmimas bus sunkus ir pareikalaus daug aukų ir laiko, pasiuntė kelis riterius įtikinti žemaičių, kad jie pasiduotų geruoiu. Kai pasiuntiniai priskasė prie kaimo, žemaičių karvedys Žilvinas paklausė:

—Kas jūs esate ir ko iš mūsų norite?
—Mes esame Čekų karaliaus Jono pasiuntiniai, o ko jis nori, mes tuojau pasakysime.
—Jei jūs pasiuntiniai, tai prašom į vidų.
—Mes pasiuntiniai krikščionys, mes jumis, pagonimis, nepasitikime.

—Su pasiuntiniais mes elgiames kaip su pasiuntiniais, o su grobikais ar įsibriovėliais—kaip su tokiais. Tai ko Čekų karalius iš mūsų nori?

—Jo didenybė Čekų karalius Jonas žada dovanoti jums visiems gyvybę, jei jūs geruoiu pasiduosite, sudėsite ginklus, priimsite iš mūsų krikštą šventą ir daugiau nebekelsite rankos prieš kryžiaus karių ordiną!

—Gyvybę duoda ir atima dievai, bet ne koks ten žemės karalius—atsakė jam karvedys Žilvinas, paskui pridūrė:— O jūs paklauskite Čekų karalių, kuo mes jam kliūvame, ko jis atsisabė į mūsų kraštą,—juk jo karalystė mūsų žemių netgi nesiekia?

—Jūs neduodate jam ir mums plėstis į Rytus.
—O jūs gyvenkite savo žemėse, kaip ir mes gyvename, nesiplėsdami per jūsų žemes į Vakarus.

—Mus siunčia ir čia, ir į Rytus Dievo vietininkas žemėje.

—Tai jis nori karaliauti žemėje, kaip jo Dievas dar guje?

—Jo norai ir valia—šventi mums ir jums! Mes laukiame jūsų atsakymo—taip ar ne?

—Mums reikia laiko pasitarti!

—Pasitarkite, tik ne ilgiau, kol pradės trumpėti žmogaus šėslis,—atsakė pasiūstieji ir pažvelgė į saulę.

Tarėsi žemaičiai neilgai.

—Tai kaip, vyrai, ar pasiduosime geruoiu ir priimsime jų krikštą ir Dievą, ar visi mirsime už savo žemę, laisvę ir protėvių tikybą?—paklausė savo vyrų karvedys Žilvinas ir palaukęs kalbėjo toliau:—Pagalvokite, vyrai, gerai pagalvokite; jų tris ar keturis kartus daugiau negu mūsų! Gyviems išlikti nėra vilties nė vienam. Pasidavę geruoiu, apsikrikštysime, priimsime jų Dievą ir, sugrįžę į savo namus ir šeimas, vėl sveiki gyvensime ir nuolankiai vergausime atėjūnams!

—Geriau laisviems mirti, negu pavergtiems gyventi!—atsiliepė iš pilies gynėjų tarpo balsas.

—Pusta jų, pusta mūsų!—pritarė jam kitas.

—Ne su saule gyvensim! Ne su saule!—pradėjo šaukti iš visų pilies pasienių ir nuo kuorų.

—Diena mūsų—amžius mūsų! Geriau mirti, negu vergauti!—subruzdavo visa įgula ir pradėjo grasinti ginklais ir kumščiais.

—Vyrai!—persaukė visus rūstus ir tvirtas karvedžio balsas.—Jei taip, tai pasizadėkime, prisiekime savo Dievams kiekvienas nukauti ne mažiau kaip po tris kryžiuočius. Kiek kuris nukausime, tiek turėsime sau vergų amžinose Praamžiaus dausose, o aš pasižadu jų nudėti triskart tiek, kiek turiu rankų ir kojų pirštų.

—Prie ginklų! Prie ginklų!—pradėjo šaukti iš visų pilies kerčių, nuo kuorų, nuo sienų ir nuo zomatų.

—Mirtis įsibriovėliams! Mirtis! Jie ne pasiuntiniai, o įsibriovėliai! Jie tik pasiūstieji!

—Karvedy!—sušuko iš apačios vienas karaliaus pasiūstųjų.—Šėslis pradeda ilgėti: mes laukiame atsakymo—taip ar ne?

Žilvinas palypėjo į kuorą ir taip atsakė karaliaus pasiūstiesiems:

—Kai šis kalnas suslugs, kai šios pelkės išdžius, kai šiuos raistuos sugargažėję rekečiai medžiai užaugs ir kai akmenys duona pavirs—tuomet mes tau, šunie kryžiuoti, geruoiu pasiduosime ir tavo Dievą savuoiu pavadinsime!

—Mūsų keliolika vėliavų, o jūsų tik saujelė—mes jus išnaikinsime kaip kalno žiurkes!—pagrasė karaliaus pasiuntiniai.

—O kiek patys savųjų netebsite?—su panieka pa-

SMALSCS LONDONIEČIAI

Londoniečių būrys, susirinkę prie Clarence House var-tų laukia žinios, ką pagimdė princesė Margareta. At-rodo, kad jie neturi ką veikti...

DRAUGAMS

Tamsios mūsų dienos. Sūrios mūsų ašaros. Kartus ir ilgas kentėjimas. Ir prie saulės karsto, kristolinio karsto sunkus naktinis budėjimas.

Mus apklojo ūkanos. Apgaubė voratinkliai, ir nuo dulkių aptemo kristolas. Reikia išsėsti. Suspausti reik ginklų. Žiūrėti į brekštancias tolas.

Jis atjos — pavasaris. Sudaužysim karstą ir išleisime saulę į dangų. Kai neliks jau skausmo, kur mum širdį varsto, —apdauosim gyvenimą brangų.

H. Lukauskaitė

VIRDAMOS SAUGOKIME MINERALUS

Mes ir maistingiausius gaminius pirkdami galime jų vertę sumažinti, jei juos paruošdamos sunaikinsime dalį vitaminų ir mineralų ir tuo būdu sumažinsime maisto maistingumą.

Štai keli patarimai, kurie padės toms klaidoms išvengti.

1. Maistą virkime kaip galima greičiau. Daugelis daržovės per ilgai verda.

2. Norėdamos kuo daugiau vitaminų išsaugoti, virkime didesniais gabalais, jei galima, neskustus, neluptus (daržovės, vaisius), kuo mažiausiam vandens kiekiui prieš virimą nelaikykime vandenyje.

3. Nenaudokime sodos, nes verdant ji sunaikina dalį vitaminų. Daržovės, galbūt, ją vartojant atrodo gražiau, bet iš to nėra naudos.

4. Virdamos venkime kiek galima maišyti, kad kuo ma-

žiau oro į maistą įmaišytume.

5. Valgykite tuoj pagaminatą maistą.

6. Salotus ir vaisius piau-tykime prieš pat valgymą.

7. Jei išvirus lieka kiek vandens, jo neišliekime, bet sunaudokime sriubai ir padažams.

8. Apelsinus (orendžius) išspauskime arba jų sušaldytą sūną paruoškime prieš pat duodamos jį į stalą.

9. Sušalęs maistas turi būti pradėtas virti, kol jis dar nėra atšilęs.

Tai maži dalykai, bet jei jų nepamiršime, valgysime maistą, kuriame bus daugiau mūsų organizmui labai reikalingų vitaminų ir mineralų.

Pakalbinkim draugus, pa-žįstamus ir kaimynus užsisa-kyti "Keleivį." Siemet kai-

na dar tik \$4.00 metams.

klausė nuo kuoro žemaičių karvedys ir paaiškino:—Kiekvienas mūsų esame savo Dievams pasizadėję nudotti nemažiau kaip po tris jūsiškius.

—Mes visi šarvuoti—mus apsaugo mūsų šarvai!

—O mes sudaužysime juos savo ažuolinėmis buo-žėmis.

—Mūsų vienų riterių dvylika vėliavų. Kaip jūs įveiksite juos?

—Mes juos išsmaigstysime savo ietimis.

Kai pasiuntiniai pranešė karaliui žemaičių atsaky-mą, jis baisiai supyko, paliepė savo kariams tuojau sup-ti piliakalnį iš visų pusių ir išstatyti sargybas, kad nei žvėris iš jo neišbėgtų, nei žmogus neišeitų. Kitiems ka-riams įsakė kirsti girioje medžius, vežti juos prie raistų ir balų, pinti plaustus, statyti tiltus ir tiesti kelius prie piliakalnio. Kadangi artėjo rudens liūtyš, tai karalius skubėjo ir įsakė darbuotis be atvangos dieną ir naktį.

Sujudo sukruto grobio ir kraujo ištroškė ordino ka-riai. Pasitikėdami stipria sargyba ir Dievo palaima, pa-leido pievose ir kviečių margėse ganytis savo žirgus, pa-dėjo ginklus ir ėmė darbuotis piūkiais ir kirviais.

Dieną naktį plūšėjo ir apgultieji: pylė pylimus, sti-prino pilies ažuolinius rentinius, statė mietų statinius, gi-lino griovius, ir rausėsi žemėi kaip kurniai ir ruošė puo-likams spąstus.

(Bus daugiau)

CHICAGO, ILL.

Mirė M. Grininė

Lapkričio 4 d. mirė Ma-rijona Grininė, 78 m. am-žiaus, palikusi liūdinčius sūnų Joną, 4 dukteris: Jo-sefiną Budrikienę, Juliją Augustienę, Editą Rimkienę ir Mary Garberienę su šei-momis. Jiems visiems gili užuojauja.

Mirė B. Musteikienė

Spalio 19 d. mirė Bernice Musteikienė, ilgametė Ke-leivio skaitytoja. Jos sūnus Andrew, jau seniai sukūręs savo šeimą, rašo, kad jo mo-tina skaitė Keleivį nuo jam neatmenamų laikų ir prisi-mena, kad ji mėgdavusi ir vaikams paskaityti Maikio su Tėvu pasikalbėjimus.

Velionė palaidota spalio 23 d. šv. Kazimiero kapinė-se. Ji buvo kilusi iš Daužna-gių kaimo, šaukoto para-pijos.

Liko liūdentys 3 sūnūs: Andrew ir Paul su šeimomis ir George, 2 dukterys: An-na Simel ir Emma Kukula su šeimomis.

Jiems visiems reiškiamė gilią užuojautą.

MANCHESTER, CONN.

Mano padėka

Aš nuo rugpjūčio 25 d. iki spalio 3 d. išguleu Man-chester Memorial ligoninėje, man ten padarė 4 opera-cijas.

Aš džiaugiuosi, kad mane ligos metu daug kas lankė, atnešė gelių ir kitokių dova-nų, parašė paguodžiančių laiškus. Už visa tai esu jiems labai dėkinga. Ačiū, ačiū.

Zuzana Žutautienė

KUNIGAS SESERĮ IŠPRIEIVARTAVO

Cuidad Bolivar mieste (Venecueloj) suimtas Ro-mos katalikų kunigas Luis Ramon Biaggi ryšium su sa-vo sesers nužudymu. Jį su-imtą vedant, 2,000 minia norėjo nulinčiuoti, bet poli-cija ginkluota automati-niais šautuvais, jį išgelbėjo.

Kunigas kaltinamas ne tik išprievartavęs savo gra-žią 20 metų seserį, kuri gruodžio mėnesį turėjo ište-kėti, bet ją ir nužudęs. Ma-ža to, jis tokį baisų nusikal-timą įvykdęs, driso laikyti laidotuvių pamaldas.

Jis suimtas tuo momentu, kada, persirengęs moters rūbais, norėjo pabėgti iš miesto.

Gerai gauti, bet dar geriau duoti.

DZIAUGIASI

Anglijos karalienės motina džiaugiasi, kad jos duktė Margareta susilaukė sū-naus. Tuo būdu ji dabar tu-ri jau keturius anūkus. 3 vaikus turi jos duktė—An-glijos karalienė.

TRIUKSMAS DĖL ARBATOS

Anglai yra dideli arbatos mėgėjai, net darbininkai dirbdami daro bent porą pertraukų, kad galėtų arba-tos atsigerti. Kai neseniai kai kurie rangovai sumanė panaikinti vieną arbatos pertrauką, darbininkai už-protestavo.

Fordo fabriko (Anglijoj) darbininkai buvo dėl to pasi-ryžę streikuoti, bet susilaikė. Tas klausimas bus su fabri-ko vadovybe vėliau svarsto-mas.

Kai anglų darbininkai Maskvoje statė Anglijos pa-rodos pastatus ir darbo me-tu darė pertraukas arbatai gerti, Maskvos darbininkai tuo labai stebėjosi, nes jų "rojuje" tokia prabanga ne-galima naudotis. Jiems, aiš-ku visokios mintys ateidavo į galvą, ir valdinis laikraštis "Izvestija" paskubėjo pa-aiškinti, kad arbatos geri-mas darbo metu yra kapita-listų išmisas narkotikams padedant kuo daugiau pra-kaito iš darbininkų išspaus-ti.

Ar tuo paaiškinimu Mask-vos darbininkai patikėjo — kitas klausimas.

IDOMIOS KNYGOS ROMANAI

Juozas Švaistas: JO SU-ZADĖTINĖ, premijuota s romanais iš Vinco Kudirkos gyvenimo, 394 pusl. kaina \$4.00.

Alė Rūta, MOTINOS RANKOS, romanas apie motinos meilę, jos tikslą ir rūpestį išauklėti savo vai-kus pilnais žmonėmis ir ti-krais lietuviais, 397 psl., kaina \$4.00.

Vytautas Alantas: TARP DVIEJŲ GYVENIMŲ, 462 pusl., kaina \$4.50.

Jurgis Gliudis, ŠIKŠNO-SPARNIŲ SOSTAS, premi-juotas romanas iš politinių emigrantų gyvenimo, 268 psl., kaina \$2.50.

Pranas Naujokaitis: U-PELIAI NEGRĮŽTA Į KALNUS, 509 pusl., kaina \$5.00.

Tas knygas galima gauti Keleivio administracijoj 636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

IDOMIOS ir NAUDINGOS KNYGOS Pačiam Skaityti ir Kitam Dovanoti

LIETUVA BUDO. Stepono Kairlo labai vaizdingai ir įdomiai parašyti atsiminimai, kaip Lietuva kėlėsi iš miego, geriausia dovana kiek-vieno proga, gražiais kietais viršeliais, iliustruota. 416 puslapių, didelio formato. Kaina \$5.50

2EMAIČIŲ KRIKSTAS. P. Abelio istorinis romanas iš žemaičių kri-kšto laikų, kieti aparai \$3.50

2EMĖ DEGA. J. Savicko karo metu (1939-1945) užrašai. Pirmoji da-lis 453 psl. Kaina \$5.50

2EMĖ DEGA. J. Savicko užrašų an-troji dalis, 414 psl. kaina \$4.50

SOCIALIZMO TEORIJA. Trumpai ir aiškiai parodo, kaip keitėsi visuomenės santvarka ir kodėl ji dar keisis. Kaina 25 Ct.

ISĖJUSIEMS NEGRĮŽTI. M. Kati-liško meistriškas aprašymas, kaip karui einant prie galo tūkstančiai lietuvių bėgo į Vakarus nuo ru-sų "vadotojų", 336 psl. Kaina \$5.00

STIAURUOJU TAKELIU. K. B. Kriaučiūno atsiminimai iš Lietu-vos ir iš Amerikos lietuvių gyve-nimo. 178 psl., kaina \$2.00

SUZADĖTINĖ. J. Titinio 15 trumpų pasakojimų. 180 psl. Kaina \$2.00

2EMAITES RAŠTAI. Garštosios mū-sų rašytojos pirmojo karo metu Amerikoje parašyti vaizdeliai su rašytojos paveikslu, 128 puslapiai, kaina 50 Ct.

LIETUVIŲ KALBOS GRAMATIKA. Parašė dr. D. Pilka. Pritaikinta Amerikos lietuviams, 144 pusla-pių. Kaina \$1.00

CEZARIS. Mirko Jesulio romanas trijuose dalyse, kiekviena dalis po \$2, ara visos 3 dalys \$6.00

NAUJA VALGIŲ KNYGA. Parašė M. Michelsonienė, 250 įvairių lietu-viškų ir kitų tautų valgių receptų, 132 puslapiai, kaina \$1.25

KISS IN THE DARK. J. Jazminio anglų kalba sodrus vaizdeliai. Kai-na kietais viršeliais \$2.00, o minkš-tais viršeliais \$1.00

ATLAIDŲ PAVESYJ. P. Abelio ro-manas iš žemaičių Kalvarijos pra-eities, 467 psl. Kaina \$4.00

VISUOTINIAS TVANAS. Ar galėjo toks tvas būti ir ką apie tai sa-ko mokslas? Kaina 25 Ct.

SOCIALDEMOKRATIJĄ IR BOL-SHEVIZMĄ. Pagal Kautskį, nau-jausiomis žiniomis papildyta tuo klausimu knygtė. Kaina 25 Ct.

SOCIALIZMAS IR RELIGIJA. Pa-rašė E. Vandervelde, vertė Vardū-nas. Kaina 25 Ct.

TAVO KELIAS Į SOCIALIZMĄ. Parašė Leonas Blumas. Trumpas socializmo aiškinimas. Kaina 25 c.

JUOZAS STALINAS, arba kaip Kaukazo išpūsis buvo pasidavęs Rusijos diktatoriui. Kaina 25 Ct.

DĖL LAISVOS LIETUVOS. Lietu-vos socialdemokratų raštai dėl bol-shevikų okupacijos ir teroro Lietu-voje. Kaina 25 Ct.

LIETUVOS SOCIALDEMOKRATŲ PARTIJOS PROGRAMINĖS GAL-RĖS, 32 psl., kaina 25 Ct.

VLIKO GRUPIŲ KOMISILOS PRA-NESIMAS, arba kodėl musuosė nė-ra vienybės, 80 psl., kaina \$1.00

SENOVĖS LIETUVIŲ PINIGAI nuo seniausių laikų iki Lietuvos ne-priklausomybės galo 1795 metais. Parašė Jonas Karys, daugybė pa-veiklų, 396 psl., geras popierius, kaina \$10.00

Užsakymus ir pinigų prašome siųsti šiuo adresu:

KELEIVIS

636 E. Broadway

So. Boston, Mass.

KAS GIRDĖTI NEW YORKE

NAUJAS NEW YORKO ALTO PIRMININKAS

New Yorko "Keleivio" skaitytojai gerai pažįsta advokatą Stephen Bredes, Jr., kuris lietuviškame gyvenime žinomas S. Briedis. Jis jau ne pirmą kartą išrenkamas pirmininkauti New Yorko Tarybai. Taip ir šiais metais. Jis Socialdemokratų Sąjungos 19-tos kuopos narys, o taip pat LDD 7-tos kuopos narys. Kurį laiką buvo Socialdemokratų Sąjungos pirmininku. Prieš 35 metus Stephen Bredes pradėjo advokatauti, o taip pat įsijungė į New Yorko lietuvių veiklą. Jis dabar priklauso eilei organizacijų, kurių buvo vienas iš steigėjų. Jis yra SLA priežiūros taryboje vienas iš išdų globėjų ir tai vietai vėl nominuoja. Didesniam ar mažesniom New Yorko lietuvių organizacijom jis priklauso ir yra jų vadovybėje. Bet ne tik sąrašuose, jis yra aktingas ir nepraleidžia susirinkimų, pasiimtas pareigas atlieka stropiai.

Apie advokatą S. Briedį būtų galima daug pasakyti ir parašyti. Jis išėjo mokslo Brooklyn, gyveno lietuvių tarpe, su jais ir susidraugavo. Kada jis prisiekė advokatai, jis pareiškė teisėjui, kad dirbs lietuvių tarpe. Taip ir yra. Jis nuo advokatūros nesitraukė, ki-

tų tarnybų neieškojo, o gynė žmonių teises. Toje srityje ir turi didelį pasisekimą. Juo pasitiki ne tik lietuviai, bet ir kitataučiai. Kiekvienai bylai jis pasiruošia, ją ištiria. Su žmonėmis jis paprastas, draugingas, savas. Jei kas keltų populiarumo klausimą žmonių, gyvenančių Brooklyne, Briedžiui, tikriausia, toji garbė atitektų. Jis jau ilgį metai yra Balfio valdyboje ir dabar jo vicepirmininkas.

Linkime advokatui Stephen Bredes ilgiausią metų ir sėkmingai ginti lietuvių reikalus ir aktingai dalyvauti lietuviškoje visuomenėje, o visuomeninis darbas ne visada malonus, jis reikalauja daug laiko ir pasišventimo, kurio advokatas Stephen Bredes daug parodo.

Aukokime Balfui! Aukokim dienos uždarbį! Aukokim nuoširdžiai!

Kas yra Balfas, mes visi žinome. Gerai žinome, kad yra daug vargstančių mūsų tautiečių Sibiro taigose, komunistinėje Lenkijoje ir kitur, kurių mes, gyvenantieji Amerikoje lietuviai, neturėjome pamiršti. Aukokim jiems bent metuose vienos dienos savo uždarbį!

Prieš kelias dienas aš įnešiau į Balfio Vajaus kasą savą kuklią dalį 25 dolerių, jaučiuosi patenkintas ir nė kiek nenubiednėjęs, o iš Balfio gautas aukos kvitas — mano pasididžiavimas.

Tegul nelieka nė vienos lietuviškos trobos, nepasipuošusios Balfio aukos kvitu! Žinau, kad yra mūsų tarpe geraširdžių dosnių vieniščių, kurie Balfio Vajui aukos daugiau (Sveikiname juos!), bet yra ir tokių, kurie dėl nerangumo pamiršta.

Aš, būdamas Didžiojo New Yorko Balfio Vajaus Komiteto narys, labai prašau tą vąjį prisiminti ir remti. Kas neišgalit aukoti per metus vienos dienos uždarbį, aukokite pusės dienos, nors kelių valandų. Balfas ir jo šelpiami lietuviai bus Jums dėkingi ir už kelių dolerių nuoširdžią auką. Vargšam parodykim galilestingumą — širdies kilnumą — aukokime!

L. Norkus

BALFO SPALIO MĖN. PAJAMOS

Balfas spalio mėn. gavo tik 534 šalpos dolerių gryną auką. Vienam asmeniui netikėtai paaukojus stambesnę sumą specialiai siuntiniams ir pridėjus kitas pajamas, viso buvo gauta

5,265 doleriai, kurių vis dėlto pritrūko to pat mėnesio operacijoms. Vien siuntiniams išleidom 2,279 dolerių. Vasario 16 gimnazijai gauta ir nusiųsta 695 doleriai. Saleziečių gimnazijai nieko negavome ir nieko nepasiuntėme. Spalio mėn. buvo išleista 217 dolerių daugiau, negu gauta. (Viso išlaidų buvo \$5,482).

Maistas—rūbai tremtiniam V. Vokietijoje

Spalio mėn. Balfio Centras išrūpino ir išvežė V. Vokietijon 232.513 svarų įvairaus maisto ir 6.820 sv. apangos. Maistas buvo gautas iš JAV vyriausybės, rūbai suaukoti dosnių lietuvių. Visos tos gėrybės išplaukė 5 atskirom siuntom, laivais, už kurių pervežimą apmoka V. Vokietijos vyriausybė. Dokumentacija, apdrauda ir kiti formalumai šių siuntinių Balfui kainavo per 500 dol.

Individualiūs siuntos

Spalio mėn. iš New Yorko Balfas pasiuntė 69 individualias medžiagų siuntas, iš kurių 33 į Lenkiją, 36 Lietuvon ir Sibiran ir vieną Brazilijon. Vaistų siuntinių buvo 22, iš jų tik du siuntiniai Lietuvon. Lenkijon vaistų nedidelius siuntinukus įleidžia be sunkumu, net ir be receptų. Tie siuntinukai daž-

niausia siunčiami iš Vokietijos, tačiau vokiečių vaistų sandėliai atsisakę parduoti vaistus be receptų. Kurie individualiai, privačiai gelbsti sergančius lietuvius Lenkijoje, irgi turėtų reikalauti iš ten receptų, nes iš užsienio gauti vaistai Lenkijoje dažnai piktnaudojami. Dėl tos priežasties ir lenkai gali juos uždrausti.

Imigracijos rūpesčiai

Spalio mėn. Balfas susilaukė kelių imigrantų lietuvių atvykusių į JAV vien Balfio dokumentais. Viena puiki šeima atvyko per V. Vokietiją beveik tiesiai iš Sibiro. Ją pasiėmė globoti Balfio direktorius kun. V. Martinkus. Kitiems prieglaudus teko ieškoti New Yorko. Laukiama atvykstant daugiau.

GARDNER, MASS.

Vis miršta

Paskutiniu metu mirė šie lietuviai:

Paulina Albavičiūtė-Nalivaikienė, 78 m., kilusi iš Suvalkų krašto. Vienas po kito (3 savaitių tarpe) mirė abu Maciauskai. Nelė Monokaitė-Maciauskienė mirė 72 metų amžiaus, o jos vyras 81 metų. Abu buvo Keleivio skaitytojai, paliko 3 anūks.

ISEINA NEPAPRASTAI ĮDOMI KNYGA

Lietuvių Išeivija Amerikoje

Parašė STASYS MICHELSONAS

Tokios knygos pas mus dar nebuvo. Ji turi 512 puslapių, gausiai iliustruota ir apima mūsų išeiviją visoje Amerikoje—nuo Kanados iki Argentinos. Ji parodo, kad išeivija prasidėjo 17-ame šimtmečiu, bet pirmutinė jos banga dingio; yra tik legenda, kad išsikėlė Amerikoje mūsų šaliai pastatę "Aušros" miestą, vėliau virtusį New Amsterdamu ir dar vėliau New Yorku.

Taip pat sužinome, kad pirmieji lietuviai plaukė jūromis 3 mėnesius, ir išlipę Amerikoje rado ne aukso kalnus, bet sunkų vargą. Kai kurie jų iš New Yorko pėsti ėjo Pennsylvanijon anglių kasti. Tenai prasidėjo pirmosios kolonijos ir draugijos, ėmė kurtis socialistų kuopos, kurios vėliau sudarė Sąjungą. Jie pirmieji pradėjo leisti laikraščius ir kurti mokyklėles. Lygiagrečiai veikė laisvamaniai ir kūrėsi parapijos. Bet kai vyskupai ėmė savintis mūsų katalikų nuosavybes, bažnyčiose prasidėjo muštinės; dėlto sumanyta kurti nepriklausomas arba tautiškas parapijas. Tarp vienu ir kitu ėjo smarkios rungtynės.

Bet išeivija rūpinosi ir Lietuvos likimu. Ji gausiai aukojė pinigų caro valdžiai nuversti ir sudėjo milijonus nepriklausomai Lietuvai.

Knygoje parodyta, kaip atsirado mūsų didžiosios organizacijos, kaip gimė Pasaulio Lietuvių Bendruomenė ir kodėl Amerikoje jai nesiseka. Bet tai tik maža knygos turinio dalelė. Medžiaga jai buvo renkama 40 metų. Patarina kiekvienam ją įsigyti. Puiki knyga dovanoms.

Parduodama be pelno. Gražiais kietais apdais kainą \$5.00; minkštais apdais—\$4.00.

Užsakymus prašome siųsti šiuo adresu:

KELEIVIS

636 E. Broadway So. Boston 27, Mass.

AMERIKOS ĮDOMYBĖS

Parašyta S. MICHELSONO važiuojant pažiūrėti Amerikos. Joje aprašoma:

Apie kelionę Aliaskon: Vaizdai nuo Atlanto iki Pacifiko; Darbininkų fabrikai Vakaruose; "Proletariato diktatūra"; Įspūdžiai iš Kalifornijos; Raudonmedžių imperija; Apie Hollywoodo žvaigždes; Kaip lietuvis vyną daro; Amerikos dykumos; Mirties klonis; Suakmenėjęs miškas; Yellowstone Parkas su verdančiais šaltiniais, meškomis ir tt.; Grand Canyon tarpekis; Įspūdžiai iš Meksikos; Bullų kova; Pas mormonus: jų tikyba, praeitis ir dabartis; Ežeras, kuriame žmogus nesęsta; Neįmatuoti Texas valstijos turtai; Floridos vaizdai; Jaunystės šaltinis; Kaip gyvena rezervatų indėnai; Nuostabių požemių urvai; Upė po žeme; Žuvis be akių... Ir daug, daug kitų įdomybių! Su gražiais paveikslais.

Knyga jau išėjo. Užsisakiusiems knygą tuoj pat siunčiame. Kaina 75 centai.

"KELEIVIS"

636 East Broadway So. Boston 27, Mass.

DU DRAUGAI

Didelė nelaimė buvo ištikusi trijų metų auklį Michael Miller iš Pittsburgho, nes buvo dingęs jo mylimas šuniukas. Vėliau šuniukas atsirado ir vaikas dėl to turi nemažai džiaugsmo.

Andrius Damulis mirė 71 metų amžiaus.

Nuo apdegimo gaisre mirė Grunskytė-Kazunienė 79 metų amž., kilusi iš Kuprelišio parapijos, paliko dvi seseris ir brolius

Ištekėjo už nelietuvių

Sofija Simkavičiūtė, Žemėnė, Jezuikičiūtė ir Barbora Milosh ištekėjo už nelietuvių.

Garniškis

GARDNER, MASS.

Kur dingio Garniškis?

Keleivio skaitytojai klausinėja, kur dingio korespondentas Garniškis, kuris dažnai duodavo žinių iš Gardnerio, o dabar nerašo. (Šiame numery jis jau rašo. Red.)

Birutės Draugija nustojo veikti

Moterys Pašalpinė Birutės Dr.—ja spalio 9 d. baigė savo gyvenimą. Ji buvo įsteigta 1915 m. birželio 17 d. ir buvo vienintelė moterų draugija mūsų mieste. Užsadarė dėl turto trūkumo, bet dėl narių sumažėjimo — nebebuvo kam draugijai vadovauti. Senesniosios ateivės paseno arba išmirė, o jaunoji karta lietuviškomis organizacijomis nesidomi.

Vasarvietės Draugijos susirinkimas

Jis buvo šaukiamas spalio 31 d., bet susirinko gal 20 narių iš daugiau kaip pusantro šimto, todėl valdybai rinkti nutarta sušaukti kitą susirinkimą lapkričio 28 d. Visi nariai prašomi dalyvauti.

Draugija turi gražų parką su vasarnamiu, parkas gerai sutvarkytas, skolų neturi, net grynų pinigų dar turi kelis tūkstančius.

Iš kitur atvykę giria, kad mes turime tokią gražią vietą vasarą nuo karščių pasislėpti ir maloniai laiką praleisti.

Serga J. Pranskus

Heywood Memorial ligoninėn paguldytas širdies ligą susirgęs Jurgis Pranskus. Jis priklauso Lietuvių Klubui ir Vasarvietės Dr.-jai. Visi linkime Pranskui greičiau pasveikti.

Senas narys

ST. CATHERINES, ONT.

K. Skrebutėnas nuteistas

Už pasikėsinimą nužudyti

ti Golden Peasant viešbučio savininką Kęstutis Skrebutėnas nuteistas 5 metus kalėti.

Jo bylą prisiekusieji posėdininkai svarstė spalio 11-14 dienomis, o spalio 18 d. teisėjas paskelbė minėtą sprendimą.

Kaip Keleivy rugsėjo 27 d. buvo rašyta, K. Skrebutėnas, būdamas girtas, užsuko pas viešbučio gyventoją Mrs. J. G., kuri, negalėdama K. S. išvaryti lauk, šaukėsi savininko pagalbos. Šis išvarė K. S. jėga, bet K. S. norėdamas savininkui atkeršyti, šovė į jį iš medžioklinio šautuvo. Savininkas suspėjo pasitraukti už durų. Šūvis buvo labai taiklus, bet tik colio į viešbučio savininko galvą pataikyti.

Kunigas skautams neduoda salės

Skautai norėjo pasinaudoti bažnyčios sale savo susirinkimams, bet kun. B. Mikalauskas nesutiko jų prašymo patenkinti.

Tuo labai pasipiktino skautų tėvai. Juk ir tėvai aukojė ir padėjo koplyčią ir salę įrengti. Dabar skautai, pasidalinę dalimis, gauna rinktis privačių namų rūsiuose.

Atrodo, kad tas neišeis kunigui į sveikatą. Ar neteks jam Niagaros pusiasalį apleisti, nes kunigo elgesiu pasipiktinę net jo būvę gerbėjai nebeeina į pamaldas.

Atitinkamų organizacijų atstovai pasiuntė skundą aukštesnei dvasiškų vyriausybei.

D.

DETROITO NAUJIENOS

(Atkelta iš 3 psl.)

caitė.

Pranešėja buvo Detroito

SPECIALISTAI

Persiųti pinigų į S S S R Venietelė turinti leidimą ir bondytą—turinti užstatą. PERSIUNTIMUI TARNYBĄ Pilnai garantuojama Klausk smulkmenų: G R A M E R C Y 744 Broad Street NEWARK, NEW JERSEY Įsteigta 1947

Įsteigta 1947

MES NESĖME LAISVĘ

Hamiltono bendrovė Rūta dailiai atspausdino PETRO K. PLESKEVICIAUS atsiminimus MES NESĖME LAISVĘ. Knyga gražiai išleista, turi 139 puslapių. Joje aprašyta Pirmo Pasaulinio Karo pradžia 1914-1915 m., lietuvių gyvenimas po rusų caru, vokiečių okupacija ir LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS paskelbimas, savanorių gyvenimas, mūsų karo lauke su Lietuvos priešais—bolševikais, lenkais ir bermontininkais. Įdėtas svarbesnių mūsų vietų žemėlapis ir autoriaus nuotrauka. Knygą išleido pats autorius, Lietuvos kariuomenės savanoris—kūrėjas ir laisvės kovų invalidas. Knyga įdomi, tinka visiems kaip seniems taip ir jauniems. Užsisakę šią knygą paremsite netekusį sveikatos Lietuvos karo invalida. Knygą užsisakyti:

P. PLESKEVICIUS, 193 East Ave., No. Hamilton, Ont., Canada Pastaba: Už \$2.00 autorius atsiųs tą knygą ir pridės Michalos pranašystes.

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje

Jungia lietuvius bendram lietuviškam darui, auklėja tautinį solidarumą, rūpinasi išlaikyti lietuviybę ir remia kovą dėl Lietuvos laisvos atėties.

SLA GYVYBES APDRAUDA IKI \$10,000.

SLA—TAUPOMOJI APDRAUDA IKI \$10,000 dešimčiai ir dvidešimčiai metų ypatingai naudinga jaunimui. Po 10 ar 20 metų apsidraudę gauna pilną apdraudus sumą.

SLA—mažamečių apdrauda—rimtas aprūpinimas atečiai.

SLA—SVEIKATOS ir NELAIMINGŲ ATSTIKIMŲ apdrauda duoda pašalpos iki \$325 į mėnesį.

SLA apdrauda—SAUGI, NELIECIAMA ir NEPRARASTINA. SLA nariu galima būti nuo gimimo dienos iki gilių senatvės.

Daugiau žinių apie SLA darbus ir apdraudas galite gauti SLA kuopose, kurios yra visose žymesnėse lietuvių kolonijose ir SLA Centre. Rašykite tokiu adresu:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA

307 West 30th Street, New York 1, N. Y.

Vietinės žinios

Ko šiomis dienomis laukti?

Visų pirma Lituanistinės Mokyklos banketo, kuris bus šį sekmadienį, lapkričio 19 d. 5 val. Lietuvių Piliečių Dr. jos salėje. Jo programą atliks Lituanistinės Mokyklos mokiniai, gros geras orkestras, bus labai skanių valgių, kuriuos sunės mokinų mamytės.

Zodžių bus maloni proga gerai laiką praleisti.

Šita mokykla yra didelis ramstis lietuvių išlaikyti, todėl reikia laukti, kad į banketą susirinks visi, kurie siejosi, kad Bostone lietuvių ugnelė neužgesytų.

Kitą savaitę, lapkričio 24 d., turėsime Pabaltiečių Dr. jos koncertą, kurio programą atliks Amerikoje gimę ir vis plačiau parsėjus Arnoldas Vokietaitis. Jo pasiklausyti reikėtų kuo didesniai būriui nueiti.

Didžiausios draugijos nominacijos

Lapkričio 16 d. didžiausia Bostone lietuvių draugija — Lietuvių Piliečių Dr. ja nominuoja valdybos kandidatus. Pradžią 7 val. vak. Visi nariai turėtų dalyvauti, nes, tik tinkamus kandidatus parinkus, tebus galima ir gerą valdybą išrinkti, o nuo jos juk pareina ir draugijos sėkmingas veikimas.

Draugijos narių pasilinksminimas (šurum - burum) bus gruodžio 3 d. 2 val. po pietų.

Dalyvausime latvių šventėje

Bostono latviai šį šeštadienį, lapkričio 18 d. 6 val. vak. Bostono Boys Latin mokyklos salėje (18 Louis Pasteur St.) minės Latvijos nepriklausomybės paskelbimo 43-jų metų sukaktį.

Būtų gerai, kad ir lietuvių kuo daugiau nueitų į tas iškilmes, nes esame giminingo kraujo, kaimynai ir vienodo likimo.

NUOSTABUSIS "MAZOWSZE"

190 šokėjų ir dainininkų iš LENKIJOS BOSTON GARDEN, BOSTONE. Šeštadienį vakare, gruodžio 9 dieną, 8:30 val. Sekmadienį popietį gruodžio 10 dieną 2:30 val. popiet.

Biletų kainos: \$5.00, \$4.00, \$3.00 ir \$2.00. Biletų iš anksto galima gauti: PAS BALTIC FLORISTS 502 E. Broadway, So. Boston

Trans-Atlantic Travel Service

Bilietai lėktuvais ir laivais, parūpina viešbučių užsakyimus, padeda sutvarkyti kelionei reikalingus dokumentus į visas valstybes.

Tose Pačiose Patalpose DIDŽIAUSIA SIUNTINIŲ PERSIUNTIMO ĮSTAIGA NAUJOJOJ ANGLIJOJ GLOBE PARCEL SERVICE, Inc.

390 West Broadway, So. BOSTON 27, Mass., Tel. AN 8-8764. Persiunčiame Jūsų sudarytus siuntinius į LIETUVĄ ir VISAS kitas Rusijos valdomas sritis.

IS naujų rūbų, avalynės, medžiagų, maisto, ir kitko. Visas išlaidas ir SHTR maita apmoka siuntėjas.

MEDŽIAGAS, ODAIS IR KT. GALIMA PIRKTI SAVIKAINA MŪSŲ ĮSTAIGOJE. PRASYKITE MŪSŲ KATALOGŲ!

IS toliau siųskite siuntinius mūsų viršū nurodytu adresu. Įdėkite daiktų sąrašą ir aiškius siuntėjo ir gavėjo adresus. Mes, siuntinį perkavę, pranešime Jums, kiek kainuoja persiuntimas.

Atsiųsti paštui siuntiniai paruošiami greičiausiu laiku.

Dabar galima siųsti iki 44 svarų paketus, jei siunčiamieji daiktai tel. pa dežėje, kurios dydis yra 15 x 15 x 12 colių. Oro paštui galima siųsti iki 22 svarų siuntinius.

ISTAIGA LIETUVIŠKA. KREIPKITES LIETUVIŠKAI. Visi siuntėjai įsitikino, kad mūsų įstaiga greičiausiai patar. nauja ir persiuntinė siuntinius. SIUNTINIAI APDRAUSTI. Siunčiame su INTERISTO įgaliojimu.

Siuntiniai priimami kasdien nuo 9 iki 5 val. vak., ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 7 val. vak. ir šeštadieniais nuo 8 ryto iki 2 val. po pietu. VEDĖJAS: JONAS ADOMONIS

Lapinių sukakties minėjimas

Bostono Skautų Vyčių Draugovės "Senųjų Lapinių" būrelio savo veiklos dešimtmetį minės lapkričio 25 d. starlite Room, 1712 Massachusetts Ave., Cambridge. Pradžią 7 val. vak.

Atvažiavo B. Bagočienė

Pereitą seštadienį Birutė Bagočienė, adv. r. Bagočienės namie, atvažiavo iš Lietuvos pas savo senus draugus Margaretą ir Stasą Michelsonus. Ji Bostone žada pabuti kelias savaites.

Su Harvardu lygiom

Lapkričio 3 d. So. Bostono Liet. Pil. Draugijos šachmatų komanda, kuri sutrumptai amerikiečių vadina "Lithuanian", buvo nugalėjusi į Harvardo universitetą tarpklubinėm rungtynėm su Harvardo pirmąja komanda. Lietuvių komandoje buvo du 16-mečiai: A. Makaitis ir A. Leonavičius. Makaitis susitiko su Tall (pavardė kaip garsaus didmeisterio M. Tall iš Rygos), baigė lygiom. Tašką pelnijo K. Merkis, įveikęs Wignerį ir tašką turės komandos talčininkas Aleksis Klinovas iš naujakros partijos su Pauley. Gana nelauktai pralaimėjo Ged. Sveikauskas ir A. Leonavičius, nors abu turėjo geras partijas.

K. Mockui padaryta operacija

Praeitą kartą buvo pranešta, kad staiga susirgo mokytojas Kazys Mockus.

Kingston, N. Y. ligoninėje jam padaryta operacija, po jos buvo komplikacijų, bet jos praėjo, ligonis jaučiasi geriau.

Linkime jam greičiau pasveikti.

DOVANOS Į LIETUVĄ

Siųskite dovanų siuntinius giminėms į Lietuvą per mūsų įstaigą. Siuntiniai nuveina tvarkingai ir be trukdymosi. Dabar pats laikas siųsti dovanas Kalėdoms. Neužmirškite giminų ir draugų Lietuvoje.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP. 174 Millbury Street WORCESTER, MASS. Tel. SW 8-2868

S. Strazdas ligoninėje

Buvęs Keleivio įstaigos bendradarbis, senas socialistų veikėjas Steponas Strazdas jau senokai negaluoja. raskutinėmis dienomis jo sveikata pablogėjo, todėl lapkričio 10 d. jis paguldytas miesto ligoninė.

Linkime jam greičiau pasveikti.

LDD posėdis

Lietuvių Darbininkų Dr. jos centro komiteto posėdis bus šį šeštadienį, lapkričio 18 d. 2 val. popietį Keleivio patalpose.

Kortų vakaras

Sandaros Moterų Klubas šį šeštadienį, lapkričio 18 d. 7 val. vak. Sandaros salėje rengia kortų vakarą. Bus vertingų dovanų ir gardžių užkandžių. Visi širdingai kviečiami atsilankyti.

Mirė Petras Budwitis

Lapkričio 8 d. mirė senas mūsų laikraščio skaitytojas Petras Budwitis, gyvenęs So. Bostone. Velionis buvo kilęs iš Mikūžių kaimo, Švėkšnos vals., Tauragės apskr. Velionis atvyko į Ameriką 1909 metais ir nuo 1916 metų gyveno visą laiką So. Bostone.

Liko nuliudime žmona Marijona (Toliuštė), du sūnūs su šeimomis, keturi anūkai ir du proanūkai. Iš anūkų vienas jau yra inžinierius, viena mokytoja, viena anūkė lanko mokytojų kolegiją ir viena lanko aukštesniąją mokyklą.

Velionis Petras mirė 79 metų, palaidotas Kalvarijos kapinėse. Jo šeimai reikiame gilią užuojautą.

Renkasi sandariečiai

Sandaros 7 kuopos narių susirinkimas bus šį sekmadienį, lapkričio 19 d. 2 val. po pietų Sandaros salėje (124 F St., So. Bostone).

Visi nariai prašomi dalyvauti.

Alto posėdis

Lietuvių Tarybos skyriaus posėdis bus šį penktadienį, lapkričio 17 d. 7:30 val. vak. Lietuvių Piliečių Dr. jos patalpose. Visi nariai kviečiami dalyvauti.

Jau ruošiamasi N. Metams

Bostono Sporto Klubas "Dainava" jau ruošiasi Naujųjų Metų sutikimui, kuris bus tuo pačioje vietoje, kaip ir pernai — Aponer Plaza salėje (575 Warren St., Roxbury).

Miesto taryba beveik nepasikeitė

Praeitą savaitę į Bostono miesto tarybą išrinkti 7 senieji nariai (McDonough, Kerrigan, Iannella, Foley, Coffey, Sullivan ir Hines) ir du nauji — Tierney ir Piemonte. G. Piemonte gavo už visus daugiau balsų, būtent 55,679. Miesto taryboje jis nėra naujokas, nes seniau joje yra buvęs.

Nauja Mokyklų taryba

Jei Bostono miesto tarybon pateko beveik visi senieji nariai, tai naujon Bostono Mokyklų tarybon tik vienas senųjų tepateko — Lee. Visi kiti nauji: Eisenstadt, O'Connor, Gertlaur ir Mrs. Hicks.

Miaraus choro nauja valdyba, nauji užsimojimai

Bostono Lietuvių Mišrus Choras, vadovaujamas muziko Juliaus Gaidelio, po vasaros atostogų pradėjo naujo sezono darbą.

Numatoma iki pavasario paruošti muz. J. Gaidelio sukomponuotą "Kantatą apie Lietuvą" su St. Santvaro žodžiais.

Choro dirigentas ir valdyba maloniai kviečia visus tautiečius, kurie gali dainuoti, įsijungti į choristų eiles, kad šis didelis darbas būtų galima paruošti lengviau ir būtų išpildytas kuo iškilmingiau.

Choro pirmas šio sezono parengimas "Vasų vakaras" įvyks gruodžio 2 d. 7 val. vak., šeštadienį, So. Bostono Liet. Piliečių Draugijos didžiojoje salėje.

Programoje Strausso valsa, Po koncerto šokiai, skatūs maistas ir veiks bufetas.

Choras išrinko naują valdybą: Vyt. Brauzgelevičius, pirm.; Vyt. Jurgela, izd.; Lionginas Izbičkas, spaudos atstovas ir Teresė Paliulienė, ūkio vedėja.

Bostono Lituanistinės Mokyklos TĖVŲ KOMITETAS

Maloniai kviečia visus lietuvius atsilankyti į jo ruošiamą TRADICINĘ

VAKARIENĘ

KURI BUS ŠĮ SEKMADIENĮ, LAPKRIČIO 19 DIENĄ SO. BOSTONO L. P. DRAUGIJOS SALEJ III AUKŠTE

368 West Broadway, South Bostone

Mening programą atliks Bostono Lituanistinės Mokyklos mokiniai. Šokiais gries geras orkestras.

Banketo-Vakarienės pradžia 5 val. popiet

Bilietai gaunami prie įėjimo

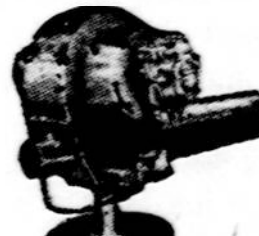
TĖVŲ Komitetas

SUTAUPYK daug \$ \$ \$ \$ savo kuro išlaidose

Leiskit įdėti naują 1962 JOMAR aukš. spaudimo al. krosnį

ĮJRENGIMĄ ĮEINA:

Aliejaus burneris • automatiškos kontrolės termostatas • Elektros laidai • PLYTŲ KROSNIS • 275 galios tankas ir Visiškas Įtaisyimas.

\$ 275.

aprežto laiko pasiūlymas

FORTUNA FUEL CO.

45 Dorset St., Dorchester, Mass.

GENEVA 6-1204

24 val. NEMOKAMAS aliejaus krosnies aptarnavimas. Visiems mūsų NUOLATINIAMS aliejaus klientams

LAISVĖS VARPAS

NAUJOSIOS ANGLIJOS LIETUVIŲ KULTŪRINĖ RADIO PROGRAMA

Sekmadieniais 8-9 val. ryte AM Bangomis 1190 kilocikų FM Bangomis 105.7 megacikų IS WKOX, Framingham, Mass.

VEDEJAS—P. VIŠČINIS

47 Banks St.

BROCKTON 18, MASS.

Tel. Juniper 6-7209

The Apothecary LIETUVIŠKA TIKRA VAISTINĖ

Parduodame tikrai vaistus, išpildome gydytojų receptus ir turime visus gatavus vaistus.

Jei reik vaistų — eikite į lietuvišką vaistinę.

Sav. Emanuel L. Rosengard, B. S., Reg. Pharm.

382 a W. Broadway, tarp E ir F gatvių, SO. BOSTON.

Telefonas AN 8-6020

Nuo 9 val. ryto iki 8 val. v., išskyrus šventadienius ir sekm.

Dr. J. Balio paskaita

Šį šeštadienį, lapkričio 18 d. 7:30 val. vak. dr. Jonas Balys iš Washingtono su- batvakario programoj Tautinės S-gos namuose skaitys paskaitą apie lietuvių liaudies dainų reikšmę mūsų kultūrai.

Pakalbinkim draugus, pažįstamus ir kaimynus užsiskaiti "Keleivį."

Šiemet kainą dar tik \$4.00 metams.

LIETUVOS ŽEMĖLAPIS

Grazų Lietuvos žemėlapi galite gauti Keleivio įstaigoj už 50 centų.

Jieškojimai

Paiesk au KONSTANTINO VENC- KAUS, kilusio iš Ylakių val., Gailai- sių km. į Ameriką atvyko prieš 1- mąjį pasaulinį karą, gyveno ar te- begyvena So. Bostone.

Prašau atsilipti jį patį, ar žinančius apie jį, pranešti jo adresu. Būsiu la- bai dėkingas. Yra žinių apie jo brolių muziką Venekų Albina ir kitus gi- mines. Rašyti šiuo adresu:

Mrs. Delfina Triceps 919 W. 34-th Place Chicago 8, Ill. (48)

STRAND CAFE CORP.

374—378 W. Broadway South Boston, Mass. Telefonas: AN 8-9835

Ieško patyrusių tarnautojų. Bartenderio, counter merginos, veiterių ir kt. Pagaideiama kad kalbėtų lietuviškai ir angli-škai. Kreiptis asmeniškai pas Petrą Peldžių, Strand Cafe

Peter Maksvytis

Carpenter & Builder 925 E. Fourth St., So. Boston

Atlieku visus pataisymo, remon- to ir projektavimo darbus iš lau- ko ir viduje, gyvenamųjų namų ir bi- znio pastatų, pagal Jūsų reika- lavimą. Šaukite visados iki 9 va- landų vakaro. Telefonas AN 8-3630

GR 9-1805 ir AN 8-9304

Dengiamie Stogus

Ir Taisome Juos

ZVYRU ir SMALA TAIOM Taisome, šingeliuojame, den- giamo aliuminijum ir dažo- me iš lauko sienas. Free Estimates. ŠAUKTI PO 5 VAL. VAKARO Du broliai lietuviai Charles ir Peter Kislauskai Garantuojame gerą darbą

Apsidrausk

NUO LIGŲ IR NELAIMIŲ

Draudžiame nuo polio, viso- kių kitokių ligų ir nuo nelai- mių (ugnis, audra ir kt.) .. Visais insurance reikalais kreiptis:

BRONIS KONTRIM

Justice of the Peace—Constable 598 E. Broadway So. Boston 27, Mass. Tel. AN 8-1761 ir AN 8-2483

Dažau ir Taisau

Namus iš lauko ir viduje. Lipdau popierius ir taisau viską, ką pataisyti reikia. Naudoju tik geriausią medžiagą.

JONAS STARINSKAS

220 Savin Hill Ave. Dorchester, Mass. Tel. CO 5-5854

Charles J. Kay

LIETUVIS

Plumbing—Heating—Gas—Oil I Gazo šilumą permaitinti \$275 Telefonas: CO 5-5839

12 MT. VERNON STREET

DORCHESTER 25, MASS.

NECCHI SIUVAMA MASINA

1960 Modelis

Nebuvo dar naudota. Siuva zigzagą, ado, išsiuvinėja, dirba monogramas, dirba žirkavones ir t. t., ir t. t. Originalė su penkių metų garantija \$25 už viską—galima moesti po \$1.25 per savaitę HA 6-3900

Bay View Realty Co

Real Estate - Insurance Notary Public

Antanas JUKNEVICIUS Bronius MIKONIS

LICENSED BROKERS

Sąžiningas patarnavimas perkan- tiems, parduodantiems, ir drau- dziantiems namus, ūkius, ir vers- lus Bostone ir apylinkėse.

1672 DORCHESTER AVE. DORCHESTER 22, MASS.

Office AV 8-4144

tes. AV 8-4141 ir CO 5-8841

RADIO PROGRAMA

Seniausia Lietuvių Radijo Programa Naujojo Anglijoje iš stoties WLYN, 1360 ki- locikly, veikia sekmadie- niais nuo 1 iki 1:30 val. die- ną. Perduodama: Vėliausių pasaulinių žinių santrauka ir komentarai, muzika, dai- nos ir Magdūtės pasaka.

Biznio reikalais kreiptis į Baltic Florists gėlių ir dova- nų krautuvę, 502 E. Broad- way, So. Bostone. Telefo- nas AN 8-0489. Ten gauna- mas ir Keleivis.

Tel. AV 2-4026

Dr. John Repshis

LIETUVIS GYDYTOJAS

Valandos: 2-4 ir 6-8

Sekmadieniais ir šventadieniais pagal susitarimą

495 Columbia Road

Arti Upham's Corner

Dorchester, Mass.

Tel. AN 8-2712 arba BI 4-9013

Dr. J. C. Seymour

(LANDZIUS)

Lietuviai Gydytojas ir Chirurgas

Vartoja vėliausios konstrukcijos

X-RAY aparatą

pritaikio akinius

VALANDOS: nuo 2-4, nuo 7-8

534 BROADWAY

SOUTH BOSTON, MASS.

TELEFONAS AN 8-2805

Dr. J. L. Pasakarnis

Dr. Amelia E. Rodd

OPTOMETRISTAI

VALANDOS:

Nuo 9 ryto iki 6 vakaro

Trečiadieniais ofisas uždarytas

447 BROADWAY

SOUTH BOSTON, MASS.

A. J. NAMAKSY

Real Estate & Insurance

409 W. BROADWAY

South Boston, Mass.

Office Tel. AN 8-0948

Ketvirtis & Co.

—JEWELERS—

Laikrodžiai-Deimantai

Papuošalai

Elektros Prietaisai

Rūpestingai taisome laikrodžius, žiedus, papuošalus